

โครงการจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ภาคเรียนที่ ๒ รายวิชาประวัติศาสตร์
หน่วยที่ ๓ อภิวัดน์สยามสู่ประชาธิปไตย

สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โครงการจัดทำสื่อ ๒๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒ รายวิชาประวัติศาสตร์

หน่วยที่ ๓ อภิวัดน์สยามสู่ประชาธิปไตย

สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า

กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คำนำ

ตามที่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ให้จัดทำสื่อการเรียนรู้เป็นชุดการเรียนรู้สมบูรณ์แบบ (Comprehensive Learning Package) สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเน้นการใช้บริบทชีวิตจริงของผู้เรียนและชุมชนเป็นฐานในการเรียน ทำการบูรณาการสาระตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคต ตามแนวพระราชดำริ ที่ทรงแนะนำให้ใช้โครงการศึกษาที่ค้นของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำชุดการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่อิงมาตรฐานและเชื่อมโยงไปสู่สมรรถนะ เน้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมผู้เรียนรอบด้าน ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าต่อเนื่องในลักษณะการเรียนรู้ตามความสนใจได้ และเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ จึงจัดแยกเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ และแยกเป็นภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒ ทั้ง ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒

การนำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาเอกสาร คู่มือการใช้ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และศึกษาคำชี้แจงในเอกสารชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ การเตรียมตัวของครู สื่อการจัดการเรียนรู้ ลักษณะชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผลของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

หวังว่าชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครู อาจารย์ นักวิชาการ และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

สื่อ ๖๕ พรรษา ในวโรกาสที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระชนมายุ ๖๕ พรรษา ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งผ่านการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสมรรถนะหลักในหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยสื่อ ๖๕ พรรษาฯ ฉบับนี้ ประกอบด้วย

- (๑) จุดหมายถึงครู
- (๒) โครงสร้างหลักสูตร
- (๓) คำอธิบายรายวิชา
- (๔) โครงสร้างชุดการเรียนรู้สมบูรณแบบ
- (๕) โครงสร้างรายวิชา
- (๖) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๑ รัตนโกสินทร์เรืองรอง
- (๗) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย
- (๘) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๓ อภิวัฒน์สยามสู่ประชาธิปไตย
- (๙) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๔ มองโลก มองไทย ในยุคปัจจุบัน
- (๑๐) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๑๐ แผน
- (๑๑) สื่อการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบกิจกรรมและเฉลย
- (๑๒) แบบวัดผลและประเมินผล

ก่อนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารเล่มนี้ อย่างละเอียด จะทำให้รู้ว่าต้องสอนแต่ละเนื้อหาอย่างไร และต้องเตรียมสื่อ/อุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างไร ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอน

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สื่อ ๖๕ พรรษาฯ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการนำไปใช้จัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

คณะผู้จัดทำ

จดหมายถึงครู

สวัสดีครับคุณครูทุกท่าน จดหมายฉบับนี้คณะผู้จัดทำมีจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสารถึงคุณครูผู้ใช้สื่อ ๖๕ พรรษา ฯ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ให้เข้าใจถึงแนวคิดในการจัดทำสื่อนี้ รวมไปถึงการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษาฯ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นี้ คณะผู้จัดทำได้อ้างอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เป็นหลัก โดยได้คำนึงถึงการปรับเปลี่ยนสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะซึ่งจะได้ใช้ในอนาคตอันใกล้ด้วย ดังนั้น การจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษาฯ ในครั้งนี้จึงได้นำสมรรถนะหลักในหลักสูตรฐานสมรรถนะมาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูผู้สอนค่อย ๆ ปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมไปถึงการบูรณาการเนื้อหาทั้งจากภายในในกลุ่มสาระการเรียนรู้และนอกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของการเรียนรู้ อีกทั้งยังคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนปลายทางที่เป็นผู้ใช้สื่อ จึงพยายามที่จะออกแบบสื่อนี้ให้ครูผู้สอนมีความสะดวกในการนำไปใช้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง

สำหรับวิชาประวัติศาสตร์นั้น นักเรียน รวมไปถึงครูบางคนอาจมองเห็นว่าเป็นวิชาที่ยาก เปรียบเสมือนเป็นยาขมที่น้อยคนต้องการจะบริโภค เนื่องด้วยการสอนวิชาประวัติศาสตร์โดยทั่วไปเรามักจะเน้นที่การบรรยายเพื่อท่องจำเนื้อหาซึ่งทำให้นักเรียนมองไม่เห็นคุณค่าในการที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ คณะผู้จัดทำจึงจะเน้นการจัดการกิจกรรมที่ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะและกระบวนการต่าง ๆ โดยใช้เนื้อหาเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น สิ่งที่คณะผู้จัดทำคาดหวังจากการนำสื่อชุดนี้ไปใช้จึงไม่ได้ต้องการให้ผู้เรียนจำเนื้อหาทั้งหมดได้ แต่ต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดสมรรถนะต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

แม้ว่าสื่อชุดนี้จะเป็นชุดการเรียนรู้สมบูรณ์แบบ คือ มีทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน และชุดกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้ทันที แต่คณะผู้จัดทำก็ขอแนะนำให้ผู้สอนปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ชิ้นงานและสื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและนักเรียนของท่าน เนื่องด้วยโรงเรียนปลายทางที่เป็นผู้ใช้สื่อและผู้เรียนมีความหลากหลายสูงมาก ผู้จัดทำจึงออกแบบกิจกรรมให้มีความเป็นกลางและเปิดทางให้ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้สื่อชุดนี้ประสบความสำเร็จในการนำไปใช้ในโรงเรียนของท่านมากที่สุด

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สื่อ ๖๕ พรรษาฯ รายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จะมีประโยชน์ต่อทั้งครูและนักเรียนที่อยู่ ณ โรงเรียนปลายทาง อีกทั้งขอเป็นกำลังใจให้คุณครูทุกท่านให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ตลอดภาคเรียนที่ ๑ หากมีหากมีข้อผิดพลาดประการใดที่เกิดจากการจัดทำ คณะผู้จัดทำขออภัยในความผิดพลาดและจะนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป และประโยชน์อันใดที่เกิดจากการใช้สื่อชุดนี้ คณะผู้จัดทำขอยกความดีความชอบนั้นให้แก่ครูผู้สอนทุกท่านที่นำสื่อนี้ไปใช้และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนสมดังเจตนารมณ์ของโครงการ

ธนวัต เปรมปรีชา

มาณภาพ แยมบุญชู

ผู้จัดทำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชาประวัติศาสตร์ ม.๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
โครงสร้างหลักสูตร.....	๑
คำอธิบายรายวิชา.....	๒
โครงสร้างชุดการเรียนรู้สมบูรณ์แบบ.....	๓
โครงสร้างรายวิชา.....	๔
โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย.....	๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย.....	๑๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน).....	๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ.....	๕๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน).....	๗๘
ภาคผนวก.....	๙๘
คณะผู้จัดทำ	

โครงสร้างหลักสูตร

ภาคเรียนที่ ๑		ภาคเรียนที่ ๒	
หน่วยการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (๔๐ ชั่วโมง)			
หน่วยที่ ๑ เรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่นของเรา	๔	หน่วยที่ ๑ รัตนโกสินทร์เรืองรอง	๕
หน่วยที่ ๒ รากเหง้าโลกตะวันตก	๖	หน่วยที่ ๒ เปลี่ยนผ่านสยามสู่ความทันสมัย	๕
หน่วยที่ ๓ จากโลกเก่าสู่โลกใหม่	๑๐	หน่วยที่ ๓ อภิวัดน์สยามสู่ประชาธิปไตย	๕
		หน่วยที่ ๔ มองโลก มองไทย ในยุคปัจจุบัน	๕

คำอธิบายรายวิชา

วิชาประวัติศาสตร์ ๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

ศึกษาวิเคราะห์การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีของไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น ยุคปฏิรูปประเทศและยุคประชาธิปไตย บทบาทของพระมหากษัตริย์สมัยรัตนโกสินทร์ ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล การอธิบาย การอภิปราย การสื่อสาร กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม

เพื่อให้เห็นความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เห็นความสำคัญของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ เห็นคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย เกิดสมรรถนะ การจัดการตนเอง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การคิดขั้นสูง การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒนาความเป็นพลโลก

ตัวชี้วัด

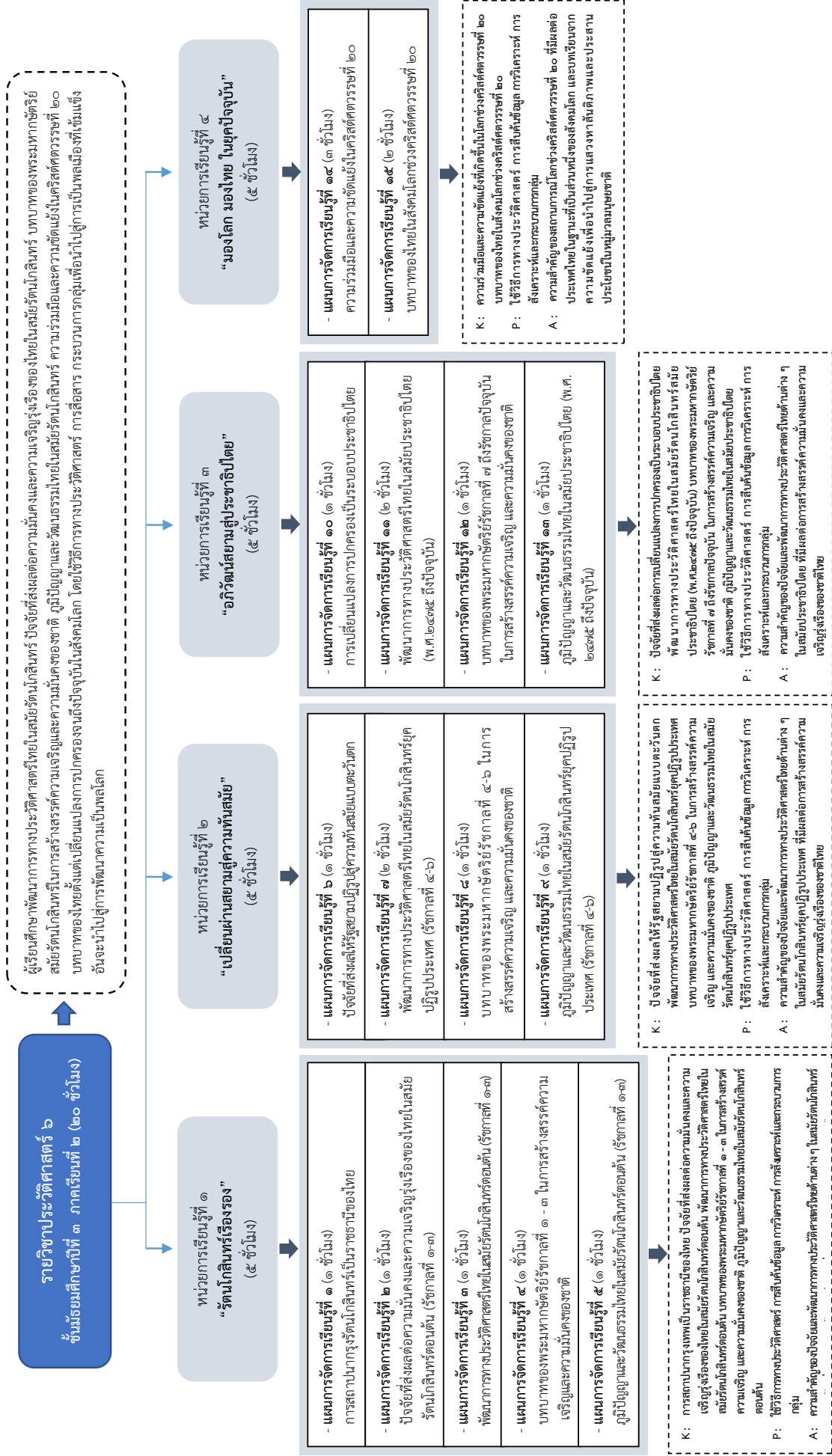
ส ๔.๑ ม.๓/๑

ส ๔.๒ ม.๓/๑, ม.๓/๒

ส ๔.๓ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๓, ม.๓/๔

รวมทั้งหมด ๗ ตัวชี้วัด

โครงสร้างชุดการเรียนรู้รูสมบูรณแบบ รายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

โครงสร้างรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะ	ขอบเขตเนื้อหา	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	หน้าปก คะแนน
๑	รัตนโกสินทร์เรืองรอง	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๓	๑. การจัดการตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลังทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง	๑. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีของไทย ๒. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ ๑-๓) ๓. พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ ๑-๓) ๔. บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑-๓ ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของ	ภายหลingssิ้นสุดสมัยธนบุรีเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีและกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีแนวพระราชดำริที่จะฟื้นฟูความเจริญในสมัยอยุธยาให้กลับคืนมา และพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๒ และ ๓ ก็ทรงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้กรุงรัตนโกสินทร์มีความเจริญและความมั่นคงในเวลาต่อมา	๕	๒๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะ	ขอบเขตเนื้อหา	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒	เปลี่ยนผ่านสยามสู่ ความทันสมัย	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๓	๑. การจัดการ ตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง	ชาติ ๕. ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ ๑-๓) ๑. ปัจจัยที่ส่งผลให้รัฐ สยามปฏิรูปสู่ความ ทันสมัยแบบตะวันตก ๒. พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทยใน สมัยรัตนโกสินทร์ยุค ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ๓. บทบาทของ พระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๔-๖ ในการ สร้างสรรคความเจริญ และความมั่นคงของ ชาติ ๔. ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ยุค	ในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ สยามได้รับผลกระทบจากการ ล่าอาณานิคมของชาติมหาอำนาจ ตะวันตก ทำให้เกิดการปฏิรูป บ้านเมืองสู่ความทันสมัยให้เจริญ ทัดเทียมตะวันตก เพื่อให้สยาม รอดพ้นจากการคุกคามของลัทธิ จักรวรรดินิยม อีกทั้งการปฏิรูป ดังกล่าวยังส่งผลให้สยามเกิดการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมและ วัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบันนี้	๕	๒๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะ	ขอบเขตเนื้อหา	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๓	อภิวัดนสยามสู่ ประชาธิปไตย	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๓ ส ๔.๓ ม.๓/๔	๑. การจัดการ ตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง ๕. การเป็น พลเมืองที่ เข้มแข็ง	ปฏิรูปประเทศ (รัชกาลที่ ๔-๖) ๑. การเปลี่ยนแปลงการ ปกครองเป็นระบอบ ประชาธิปไตย ๒. พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ไทยใน สมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๔๓๕ ถึง ปัจจุบัน) ๓. บทบาทของ พระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาล ปัจจุบัน ในการ สร้างสรรคความเจริญ และความมั่นคงของ ชาติ ๔. ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยในสมัย ประชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน)	ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการ ปกครองจากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบ ประชาธิปไตยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อ พัฒนาการของประเทศไทยทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบัน	๕	๒๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะ	ขอบเขตเนื้อหา	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๔	มองโลก มองไทย ใน ยุคปัจจุบัน	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๒ ม.๓/๑ ส ๔.๒ ม.๓/๒ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๔	๑. การจัดการ ตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง ๕. การเป็น พลเมืองที่ เข้มแข็ง	๑. ความร่วมมือและ ความขัดแย้งใน คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ๒. บทบาทของไทยตั้งแต่ เปลี่ยนแปลงการ ปกครองจนถึง ปัจจุบันในสังคมโลก	ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ โลกเกิด ความขัดแย้งที่สำคัญคือ สงครามโลกครั้งที่ ๑ สงครามโลก ครั้งที่ ๒ และสงครามเย็น ทำให้ มนุษยชาติต้องสูญเสียชีวิตและ ทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก โดย ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของ สังคมโลกก็ได้รับผลของความ ขัดแย้งดังกล่าวด้วย ประเทศต่าง ๆ จึงได้เตรียมและพยายาม แสวงหาสันติภาพด้วยความร่วมมือ และประสานผลประโยชน์กัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและความ สงบสุขในหมู่ประชาชาติ	๕	๒๕

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ อภิวินัยสามสัปดาห์ประเทศไทย
รายวิชาประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

K : สภาพการณ์ของเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕
 P : การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นระบบประชาธิปไตยจากแหล่งข้อมูล
 A : ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ อันเป็นจุดเริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย

- **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ (๑ ชั่วโมง)**
 การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย

- **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ (๑ ชั่วโมง)**
 บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างความเจริญและความมั่นคงของชาติ

K : บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรค์ความเจริญ และความมั่นคงของชาติ
 P : การวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบันจากการศึกษาแหล่งข้อมูล
 A : ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสร้างความเจริญ และความมั่นคงของชาติ คุณค่าของพระมหากษัตริย์ในฐานะเป็นพระประมุขของชาติภายใต้รัฐธรรมนูญและเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน

ผู้เรียนศึกษาปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตย พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๔๗๕-ปัจจุบัน) โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การสื่อสาร กระบวนการกลุ่มเพื่อนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒนาความเป็นพลโลก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
“อภิวินัยสามสัปดาห์ประเทศไทย”
(๕ ชั่วโมง)

K : พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน)
 P : การสืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย
 A : ความสำคัญของการพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน

- **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ (๒ ชั่วโมง)**
 พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน)

- **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ (๑ ชั่วโมง)**
 ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน)

K : ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตย บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย
 P : การวิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย
 A : คุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

หน่วยการเรียนรู้
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ อภิวัฒน์สยามสู่ประชาธิปไตย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยที่ ๓
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒

เวลา ๕ ชั่วโมง

ชั่วโมงที่	ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา	สถานการณ์เพื่อ การจัดการเรียนรู้	ชิ้นงาน / ภาระ งาน	นำไปสู่สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้เพื่อ การวัดและประเมินผล
๑๑	<p>ส ๔.๑ ม.๓/๑</p> <p>ส ๔.๓ ม.๓/๒</p> <p>ส ๔.๓ ม.๓/๔</p>	<p>๑. สภาพการณ์ของ การเปลี่ยนแปลง การปกครองเป็น ระบอบ ประชาธิปไตย ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง การปกครองเป็น ระบอบ ประชาธิปไตย</p>	<p>๑. การสนทนากับบริบทของ ประเทศไทยในสมัยปฏิรูป ประเทศ เพื่อเชื่อมโยงถึง เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง ๒. การสรุปสภาพการณ์ของการ เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็น ระบอบประชาธิปไตยจาก วิถิตั้งต้น ๓. การศึกษาหลักฐานและ แหล่งข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ปัจจัย ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการ ปกครองเป็นระบอบ ประชาธิปไตย</p>	<p>ใบงาน เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการ เปลี่ยนแปลง การปกครอง เป็นระบอบ ประชาธิปไตย</p>	<p>๑. การสื่อสาร ๒. การรวมพลัง ทำงานเป็นทีม ๓. การคิดขั้นสูง ๔. การเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง</p>	<p>๑. นักเรียนสามารถสรุป สภาพการณ์ของเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕ ๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็น ระบอบประชาธิปไตยจาก แหล่งข้อมูล ๓. นักเรียนสามารถสะท้อน ความคิดเกี่ยวกับความสำคัญ ของเหตุการณ์การ เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕ อันเป็นจุดเริ่มต้น การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยในประเทศไทย</p>

ชื่อโมดูล	ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา	สถานการณ์เพื่อการจัดการเรียนรู้	ชิ้นงาน / ภาระงาน	นำไปสู่สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้เพื่อการวัดและประเมินผล
๑๒-๑๓	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๔	พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๔๗๕ ถึง ปัจจุบัน)	<p>๑. การอภิปรายเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของประวัติศาสตร์การเมืองไทยจากการขมิ่วทัศน์ที่คน</p> <p>๒. กิจกรรมกลุ่มสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาดังกล่าวจากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)</p> <p>๓. ทบทวนองค์ความรู้โดยใช้กิจกรรมเกม “คุณรู้จักการเมืองไทยดีแค่ไหน?”</p>	<p>ใบงาน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย</p>	<p>๑. การสื่อสาร</p> <p>๒. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>๓. การคิดขั้นสูง</p> <p>๔. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p>	<p>๑. นักเรียนสามารถสรุปพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)</p> <p>๒. นักเรียนสามารถสืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย</p> <p>๓. นักเรียนสามารถสะท้อนความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน รวมถึงการใช้หลักฐานที่น่าเชื่อถือในการยืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์</p>

ผู้โม้่งที่	ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา	สถานการณั้เพื่อการจัดกาเรียนรู้	ชิ้นงาน / ภาระงาน	นำไปสู่สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้เพื่อการวัดและประเมินผล
๑๔	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๒	บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรค้ความเจริญและความมั่นคงของชาติ	๑. การอภิปรายเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในปัจจุบัน โดยใช้ประเด็นคำถาม ๒. กิจกรรมกลุ่มศึกษาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในลักษณะสถานีการเรียนรู้ ๓. การนำเสนอผลผลการวิเคราะห์และสรุปบทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน	ใบงาน เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบันในการสร้างสรรค้ความเจริญและความมั่นคงของชาติ	๑. การสื่อสาร ๒. การรวมพลังทำงานเป็นทีม ๓. การคิดขั้นสูง ๔. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	๑. นักเรียนสามารถสรุบบทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรค้ความเจริญ และความมั่นคงของชาติ ๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน จากการศึกษาแหล่งข้อมูล ๓. นักเรียนสามารถสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ ของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสร้างสรรค้ความเจริญ และความมั่นคงของชาติ รวมถึงคุณค่าของพระมหากษัตริย์ในฐานะเป็นพระประมุขของชาติภายใต้รัฐธรรมนูญและเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน

ชื่อเรื่อง	ตัวชี้วัด	ขอบเขตเนื้อหา	สถานการณ์เพื่อการจัดการเรียนรู้	ชิ้นงาน / ภาระงาน	นำไปสู่สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้เพื่อการวัดและประเมินผล
๑๕	ส ๔.๑ ม.๓/๑ ส ๔.๓ ม.๓/๓ ส ๔.๓ ม.๓/๔	๑. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึง ปัจจุบัน) ๒. บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย	๑. อภิปรายการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทยโดยพิจารณาจากการแต่งในยุคสมัยต่าง ๆ ๒. การศึกษาประเด็นสำคัญของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยและบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย	ใบงาน เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน)	๑. การจัดการตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การคิดขั้นสูง ๔. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	๑. นักเรียนสามารถบอกภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตย ๒. นักเรียนสามารถสรุปบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย ๓. นักเรียนสามารถวิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย ๔. นักเรียนสามารถสะท้อนความคิดเกี่ยวกับคุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
<p>สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด</p> <p>ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากปัจจัยสำคัญ คือ การได้รับการศึกษาแบบตะวันตกของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ทำให้แนวคิดประชาธิปไตยเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะในหมู่นักเรียนมัธยม รวมทั้งความไม่พอใจในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของบุคคลเป็นคณะราษฎร และการระงับการเปลี่ยนแปลงการปกครองดังกล่าว</p>	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ขั้นนำ</p> <p>๑. ครูและนักเรียนสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับบริบทของประเทศไทยในสมัยปฏิรูปประเทศ โดยใช้คำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภายหลังจากการปฏิรูปประเทศสู่ความทันสมัยในสมัยรัชกาลที่ ๕ สถาบันบ้านเมืองของไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง (แนวคำตอบ: มีการพัฒนาความเจริญแบบตะวันตกในด้านต่าง ๆ เช่น สาธารณูปโภคพื้นฐาน การยกเลิกระบบไพร่และทาส การวางรากฐานการศึกษา เป็นต้น) - จากการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ นักเรียนคิดว่าถ้าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย จะเกิดจากเหตุปัจจัยใดบ้าง (นักเรียนตั้งสมมติฐานตามความเห็นของนักเรียน) <p>ขั้นสอน</p> <p>๒. นักเรียนชมวิดีโอทัศน์ เรื่อง “ย้อนเหตุการณ์คณะราษฎรปฏิวัติสยาม ๒๔๗๕ ไทยเป็นประชาธิปไตยได้อย่างไร - BBC News ไทย”</p>	<p>แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p> <p>๒. อินเทอร์เน็ต</p> <p>สื่อ</p> <p>๑. วิดีทัศน์ เรื่อง “ย้อนเหตุการณ์คณะราษฎรปฏิวัติสยาม ๒๔๗๕ ไทยเป็นประชาธิปไตยได้อย่างไร - BBC News ไทย”</p> <p>๒. แหล่งข้อมูลที่ ๑ “บางเรื่องเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะราษฎรและระบบประชาธิปไตย” ของของปรีดี พนมยงค์</p> <p>๓. แหล่งข้อมูลที่ ๒ “๒๔๗๕ และ ๑ ปีหลังปฏิวัติ” ของ อัครศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์</p> <p>๔. แหล่งข้อมูลที่ ๓ “ความเห็น ๒ ด้านต่อ ๒๔๗๕ และภูมิหลังทางประวัติศาสตร์สังคม” ของชาญวิทย์ เกษตรศิริ</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. ใบงาน เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย</p>
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ด้านความรู้</p> <p>๑. สรุปสภาพการณ์ของเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕</p> <p>ด้านทักษะและกระบวนการ</p> <p>๑. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยจากแหล่งข้อมูล</p>		

<p style="text-align: center;">แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐</p> <p style="text-align: center;">หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาชาติไทย เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖</p>	<p style="text-align: center;">ผลการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐</p> <p style="text-align: center;">เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p style="text-align: center;">ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
<p>ด้านคุณลักษณะ</p> <p>๑. เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักฐานในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย</p> <p>๒. เห็นความสำคัญของเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕ อันเป็นจุดเริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย</p>	<p>การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - การะงาน/ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม
<p>สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน</p> <p>๑. การสื่อสาร</p> <p>การรับและสื่อสารบทความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสื่อดิจิทัลได้อย่างดี</p> <p>๒. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>การเป็นสมาชิกทีมที่ดี และมีภาวะผู้นำ ใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดที่แตกต่างสู่การตัดสินใจเป็นทีมอย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี จนทำให้ทำงาน</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p style="text-align: center;">(scan QR code เพื่อรับชมวิดีโอ)</p> <p>จากนั้นนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และสรุปความรู้จากวิดีโอโดยใช้คำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อดูวิดีโอแล้วนักเรียนได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองอย่างไรบ้าง (คำตอบ : เปลี่ยนแปลงการปกครองเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ โดยกลุ่มบุคคลที่เรียกตนเองว่า คณะราษฎร ซึ่งเป็นความร่วมมือกันจากกลุ่มนักเรียนที่จบจากต่างประเทศและข้าราชการที่มีอุดมการณ์เดียวกัน) - ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง (แนวคำตอบ : คณะราษฎรได้ทำการควบคุมกำลังทางทหาร จับกุมพระบรมวงศานุวงศ์ และกราบบังคมทูลเชิญรัชกาลที่ ๗ เป็น

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาชาติไทย เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
<p>บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>๓. การคิดขั้นสูง</p> <p>การไตร่ตรอง คิดวิพากษ์ คิดอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีความยืดหยุ่นทางความคิด ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบรอบด้าน</p> <p>๓.๑ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>๓.๒ การคิดอย่างเป็นระบบ</p> <p>๔. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p> <p>ติดตามและประเมินสถานการณ์และประเด็นสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีวิจารณญาณและสม่ำเสมอ กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมทางสังคมและหาทางออกร่วมกันโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและสันติวิธี</p>	<p>พระมหากษัตริย์ภายใต้การปกครองแบบประชาธิปไตย)</p> <p>- เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ยุติลงในรูปแบบใด (แนวคำตอบ : รัชกาลที่ ๗ ทรงยินยอมเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญโดยไม่มีการเสียเลือดเนื้อ และมีการพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕)</p> <p>๓. นักเรียนแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา ดังนี้</p> <p>- แหล่งข้อมูลที่ ๑ “บางเรื่องเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะราษฎรและระบอบประชาธิปไตย” ของปรีดี พนมยงค์</p> <p>- แหล่งข้อมูลที่ ๒ “๒๔๗๕ และ ๑ ปีหลังปฏิวัติ” ของธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์</p> <p>- แหล่งข้อมูลที่ ๓ “ความเห็น ๒ ด้านต่อ ๒๔๗๕ และภูมิหลังทางประวัติศาสตร์สังคม” ของชาญวิทย์ เกษตรศิริ</p> <p>จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาแหล่งข้อมูลนั้นแล้ววิเคราะห์ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย</p>

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
<p>แล้วบันทึกลงในใบงาน เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยจากหลักฐานที่กลุ่มตนเองศึกษา โดยระหว่งการนำเสนอ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ผลการศึกษาของแต่ละกลุ่มว่ามีความเหมือนและแตกต่างจากผลการศึกษากลุ่มตนเองอย่างไร</p> <p>ขั้นสรุป ๕. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ โดยใช้ประเด็นคำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - จากการศึกษาของทุกกลุ่ม ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยคืออะไรบ้าง (แนวคำตอบ : การได้รับการศึกษาแบบตะวันตกของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ทำให้แนวคิดประชาธิปไตยเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะในหมู่ชนชั้นกลาง รวมทั้งความไม่พอใจในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของบุคคลเป็นคณะราษฎรและกระทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองดังกล่าว) 	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	<ul style="list-style-type: none"> - เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตยเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของไทยอย่างไร (แนวคำตอบ : ทำให้ประเทศไทยเริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา) - ถ้านักเรียนย้อนอดีตไปอยู่ในช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ นักเรียนจะมีแนวคิดอย่างไร และปฏิบัติตนอย่างไร (นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเอง)

แหล่งข้อมูล
การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย
๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

แหล่งข้อมูลที่ ๑

บางเรื่องเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะราษฎรและระบบประชาธิปไตย

ปรีดี พนมยงค์

การประชุมเป็นทางการครั้งแรกของคณะราษฎรมีขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๗ ที่หอพักแห่งหนึ่ง ณ “RUE DU SOMMERARD” ซึ่งเราเช่าห้องใหญ่ไว้ เฉพาะการประชุมนั้น ผู้ร่วมประชุมมี ๗ คน คือ (๑) ร.ท. ประยูร ภมรมนตรี นายทหารกองหนุน ซึ่งเคยเป็นผู้บังคับหมวดทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์รัชกาลที่ ๖ (๒) ร.ท. แปลก ชีตตะสังคะ สำเร็จวิชาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบกสยาม แล้วมาศึกษาที่โรงเรียนนายทหารปืนใหญ่ฝรั่งเศส (๓) ร.ต. ทศนัย มิตรภักดี นายทหารกองหนุนเคยเป็นผู้บังคับหมวดกรมการทหารม้าที่ ๕ นครราชสีมา แล้วมาศึกษาที่โรงเรียนนายทหารม้าฝรั่งเศส (๔) นายตัว ลพานุกรม นักศึกษาวิทยาศาสตร์ในสวิตเซอร์แลนด์ เคยเป็นจำนายสิบในกองทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ ๑ (๕) หลวงสิริราชไมตรี นามเดิมจรูญ นามสกุลสิงห์เสนี ผู้ช่วยสถานทูตสยามประจำกรุงปารีส เคย เป็นนักเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรม และเป็นนายสิบตรีในกองทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ ๑ (๖) นายแนบ พหลโยธิน เนติบัณฑิตอังกฤษ (๗) ข้าพเจ้า

ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ข้าพเจ้าเป็นประธานและเป็นหัวหน้าคณะราษฎรจนกว่าจะมีบุคคลที่เหมาะสมเป็นหัวหน้าคณะราษฎรในกาลต่อไป

การประชุมดำเนินไปเป็นเวลาประมาณ ๕ วัน ซึ่งได้ตกลงสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ก. วัตถุประสงค์ของคณะราษฎร คือ เปลี่ยนระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็น ระบบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่มีศัพท์สมัยใหม่ว่า “ปฏิวัติ” หรือ “อภิวัฒน์” เพื่อถ่ายทอดคำฝรั่งเศส อังกฤษ REVOLUTION ดังนั้นเราจึงใช้ศัพท์ธรรมดาว่า “เปลี่ยนการปกครองของกษัตริย์เหนือกฎหมายมาเป็นการปกครองที่มีกษัตริย์อยู่ใต้กฎหมาย...

ข. โดยคำนึงถึงสภาพของสยามที่ถูกแวดล้อมโดยอาณานิคมของอังกฤษและฝรั่งเศส ซึ่งชาติทั้งสองนี้มีข้อตกลงกันถือเอาสยามเป็นประเทศกันชน แต่เขาอาจพร้อมกันยกกำลังทหาร เข้ามายึดครองแล้วแบ่งดินแดนสยาม ไปเป็นเมืองขึ้น หรืออยู่ใต้อำนาจอิทธิพลของประเทศทั้งสอง ดังนั้นเราจึงเห็นว่าวิธีเปลี่ยนการปกครองดังกล่าวจะต้องกระทำโดยวิธี COUP D’ETAT ซึ่งเราเรียกกันด้วยคำไทยธรรมดาว่า การยึดอำนาจโดยฉับพลัน เพราะในสมัยนั้นยังไม่มีผู้ใดตั้งศัพท์ไทยว่า “รัฐประหาร” เพื่อถ่ายทอดศัพท์ฝรั่งเศสดังกล่าวนี้ ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันการแทรกแซงของมหาอำนาจเพราะเมื่อคณะราษฎรได้อำนาจโดยฉับพลันแล้ว มหาอำนาจก็ต้องเผชิญต่อสถานการณ์ที่เรียกเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า FAIT ACCOMPLI คือพฤติกรรมที่สำเร็จรูปแล้ว

ค. ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งแรกเป็นกรรมการกลางของคณะราษฎรไปพลางก่อน กรรมการแต่ละคนเป็นหัวหน้าแต่ละสายที่จะต้องเลือกเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ตามระเบียบพิจารณาตัวบุคคลแล้วนำมาเสนอกรรมการกลางของคณะราษฎรซึ่งจะรับเข้าเป็นสมาชิกคณะราษฎรได้โดยมติเป็นเอกฉันท์เท่านั้น...

...เมื่อเสร็จการประชุมก่อตั้งคณะราษฎรแล้ว ข้าพเจ้ากลับสยามในเดือนมีนาคมปีนั้น แล้วเพื่อนที่ยังอยู่ในปารีสเลือกเป็นผู้ที่สมควรชวนร่วมคณะราษฎรต่อไป อีกประมาณ ๒-๓ เดือน เพื่อนที่ยังอยู่ปารีสได้ชวนนายทวิ บุญเกตุ นักศึกษาวิชาเกษตร และนายบรรจง ศรีจรูญ ไทยมุสลิมจากอียิปต์ที่มาเยือนปารีสซึ่งรับภาระจัดตั้งไทยมุสลิมต่อไป อาทิ นายแซม มุสตาฟา (บุตรหัวหน้าศาสนาอิสลามในไทยที่รู้จักกันในนามว่า “ครูฟา” ต่อมานายแซมเปลี่ยนนามสกุลว่า “พรหมยงค์” คล้าย ๆ นามสกุลข้าพเจ้า) ต่อมาได้ชวน ร.ต. สินธุ์

กมลนาวิน ร.น. นักศึกษาวิชาทหารเรือเดนมาร์กที่มาเยือนปารีส ต่อมาพระยาทรงสุรเดชได้มาดูงานในฝรั่งเศส เพื่อนที่ยังอยู่ในปารีสจึงลองทาบถามว่ามีความรู้สึกอย่างไรต่อระบบสมบูรณา ๖ ก็ได้ความว่าไม่พอใจระบบนั้น แต่ยังมีได้ถูกชวนเข้าร่วมในคณะราษฎร ต่อจากนั้นเพื่อนที่ก่อตั้งคณะราษฎรที่ปารีส ก็ทยอยกันกลับสยาม ค่อย ๆ ชวนเพื่อนนักศึกษาที่เคยสังเกตไว้ในการสนทนากันเพียงคร่ำ ๆ มิได้จำกัดเฉพาะนักศึกษาในฝรั่งเศส เท่านั้น ฉะนั้นต่อมาในสยามจึงได้ชวน ม.ล. อุดม สนิทวงศ์ นักศึกษาจากสวีตเซอร์แลนด์, ม.ล. กรී เดชาติวงศ์, นายสพรั่ง เทพหัสดินทร ฤ อยุธยา และนายเล็ง ศรีสมวงศ์, นักศึกษาจากอังกฤษ ฯลฯ และเพื่อนทหารบก ทหารเรือ พลเรือนคนอื่น ๆ ในสยาม ในปลาย พ.ศ. ๒๔๗๔ จึงได้ชวนพระยาพลพลพยุหเสนา, พระยาทรงสุรเดช, พระยาฤทธิอัคเนย์ และมอบให้พระยาพล ๖ เป็นหัวหน้าคณะราษฎร

การที่คณะราษฎรเรียกสมาชิกประเภทที่ ๑ ว่า “ผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง” หรือโดยย่อว่า “ผู้ก่อการ” นั้น ก็แสดงอยู่ในตัวแล้วว่าบุคคลประเภทนี้เป็นเพียง “กองหน้า” (Vanguard) ของมวลราษฎรที่มีความต้องการเสรีภาพและความเสมอภาคยิ่งกว่า ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ สมาชิกประเภทที่ ๒ และที่ ๓ เป็นกำลังหนุนตามลำดับ แต่พลังมหาศาลที่ช่วยให้คณะราษฎรทำการได้สำเร็จนั้น คือมวลราษฎรที่ให้ความสนับสนุนทั้งทางตรงและทางปริยาย

ผู้ถือทรศนะตามพลังเก่าบางคนกล่าวว่าคณะราษฎรอ้างราษฎร โดยราษฎรไม่รู้เห็นด้วยนั้น ก็เนื่องจากผู้ที่กล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวตามทรศนะและจุดยืนหยัดในชนชั้นวรรณะของเขาคือเขามีประโยชน์หรือนิยมชมชอบอยู่

วิทยาศาสตร์ทางสังคมที่ก้าวหน้าได้จำแนกบุคคลในสังคมออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ คือ (๑) พวกปฏิกริยา (Reactionaries) ซึ่งต้องการเหนี่ยวรั้งระบบสังคมเก่าให้คงอยู่กับที่หรือให้ถอยหลังยิ่งขึ้นไปอีก (๒) บุคคลอื่น ๆ นอกจากเป็นพวกปฏิกริยาเป็น People ซึ่งเราแปลว่า “ราษฎร” พลเมืองสยามส่วนมากซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองสมัยนั้นเรียกตัวเองว่า “ราษฎร เช่น นายอำเภอเกณฑ์พลเมืองทำงานโยธา ก็เรียกกันว่าเกณฑ์ราษฎร หรือราษฎรรำฟังกันถึงความทุกข์ยากก็พูดว่า “ราษฎรเดือดร้อนทุกหย่อมหญ้า” คือแสดงถึงลักษณะของพลเมืองส่วนที่ถูกปกครองโดยระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์...

...ภายในพลังเก่าแห่งสยาม เคยมีบุคคลส่วนหนึ่งที่ก้าวหน้ากว่าผู้ที่เกาะแน่นอยู่ในความคิดเก่า คือปรากฏว่าเมื่อประมาณ ๑๐๐ ปีมาแล้วได้มีพระเจ้านั่งงยาเจ้อ ๓ พระองค์ คือ กรมหมื่นนเรศวร์, พระองค์เจ้าโสณบัณฑิต (ต่อมาเป็นกรมขุนพิทยลาภ), พระองค์เจ้าสวัสดิโสภณ (ต่อมาเป็นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชไชยสิทธิ์) และข้าราชการสถานทูตสยามกรุงลอนดอน อาทิ หลวงวิเศษสาลี (นาค ฤ ป้อมเพชร ต่อมาเป็นพระยาไชยวิชิต สิทธิสาตรา ผู้รักษากรุงเทพฯ), สับเลฟท์เทอแนนท์ สอาด (สกุล “สิงหเสนี ต่อมาเป็นนายพลตรีพระยาประสิทธิ ศัลยการ อัครราชทูตสยามประจำกรุงลอนดอน แล้วได้เป็นพระยาสิงหเสนี สมุหเทศาภิบาล มณฑลนครราชสีมา) ฯลฯ ได้เคยทำหนังสือกราบบังคมทูลรัชกาลที่ ๕ ขอให้ทรงปรับปรุงการปกครองประเทศให้ทันสมัยยิ่งขึ้น...

...เมื่อครั้งข้าพเจ้าเรียนในชั้นมัธยมเบื้องต้นสมัย ๖๐ ปีกว่ามาแล้ว เคยได้ยินและได้อ่านและได้พบคนธรรมดาสามัญที่มีอายุชราแล้ว ๒ คนคือ ก.ส.ร. กุหลาบ ที่ออกนิตยสาร “สยามประเภท” ที่คณะได้ระบบปกครองสมบูรณาฯ จนมีผู้ใส่ความว่าผู้นี้มีจิตฟุ้งซ่าน แต่เมื่อข้าพเจ้าไปพบก็ไม่เห็นว่าท่านฟุ้งซ่าน อีกคนหนึ่งคือ “เทียนวรรณ” ซึ่งมีฉายาว่า “วรรณภาโง” ท่านผู้นี้มีคติประชาธิปไตยมาก ขณะนั้นท่านหนดขวานแล้วประมาณว่าขณะนั้นมีอายุเกือบ ๗๐ ปี ข้าพเจ้าพบที่ตึกแถวใกล้วัดบวรนิเวศน์ ท่านผู้นี้เคยติดคุกเพราะเขียนหนังสือและโฆษณาที่ขัดแย้งระบบสมบูรณาฯ ท่านเห็นว่าท่านไม่ผิดกฎหมาย กรณีของท่านจึงเข้าลักษณะมีคำพิงเพยโบราณ ว่า “กฎหมายสู้กฎหมายไม่ได้” ซึ่งแสดงถึงการเล่นพวกของตุลาการสมัยโบราณ...

..ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้มีเสียงเรียกร้องให้เปลี่ยนระบบสมบูรณา ๖ ใน หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ใหญ่ น้อย มากมาย ได้มีหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในสยามหลายฉบับที่ แสดง พรรคนะกัลาหาญ หนังสือพิมพ์ เหล่านี้คงหาอ่านยากในปัจจุบันนี้ แต่ถ้าผู้สนใจค้นอย่างเอาจริงเอาจังก็อาจหาได้บ้าง พรรคนะที่แสดงออก ในสยามนี้ช่วยให้ชาวสยามบางส่วนตื่นตัวขึ้นทีละน้อย ๆ จนถึงมีผู้คิดใช้กำลังยึดอำนาจรัฐที่มีฉายาว่า “คณะ ร.ศ. ๑๓๐”

ต่อจากนั้นมาก็มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับแม้ภายใต้ระบบสมบูรณา ๖ ได้กัลาหาญเสียงแก่กุดตะราง เขียนข้อความเรียกร้องให้เปลี่ยนระบบสมบูรณา ๖ บางฉบับถูกปิด บรรณาธิการหลายคนถูกจำคุก แต่ก็มีผู้ออก หนังสือพิมพ์และนิตยสารปลุกย่อยมากมาย

เมื่อข้าพเจ้ากลับประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๔๗๐ ภายหลังที่ไปอยู่ในฝรั่งเศสเกือบ ๒ ปีนั้นแล้ว ปรากฏว่า ชนรุ่นหนุ่มสมัยนั้นชนิดที่ไม่เคยไปเห็นระบบประชาธิปไตยในต่างประเทศแต่ก็มีความตื่นตัวที่ต้องการเปลี่ยน ระบบสมบูรณา ๖ ทั้งนี้ก็แสดงถึงว่าผู้ที่มีได้มีความเป็นอยู่อย่างระบบศักดินาเกิดจิตสำนึกที่เขาประสบแก่ตนเอง ถึงความไม่เหมาะสมของระบบนั้นและอิทธิพลที่เขาได้รับจากสื่อมวลชนที่มีลักษณะก้าวหน้าในสมัยนั้น ที่เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนระบบศักดินามาเป็นระบบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ เพราะเหตุนี้พวกข้าพเจ้า จำนวนน้อยที่กลับมาจากยุโรปจึงไม่มีความลำบากมากนักในการชวนผู้ตื่นตัวในเมืองไทยให้เข้าเป็นสมาชิก คณะราษฎรเพราะเขามีพื้นฐานแห่งความต้องการนั้นอยู่แล้ว การที่ชวนเป็นสมาชิกประเภทที่ ๑ เพียง ๑๐๐ คนเศษ ก็จำนวนนั้นเป็นการเพียงพอที่จะลงมือทำการเป็นกองหน้าของราษฎรและเพื่อรักษาความลับ ในวงจำกัด แต่เมื่อเราได้ยึดอำนาจรัฐในวันที่ ๒๔ มิถุนาฯ ได้แล้วก็ได้รับความสนับสนุนจากราษฎรจำนวน มหาศาลทั้งที่มาแสดงความยินดีด้วยตนเองที่พระที่นั่งอนันตสมาคมซึ่งเป็นที่ตั้งกองบัญชาการคณะราษฎร และทางจดหมายกับโทรเลข ประจักษ์พยานยังมีอยู่อีกคือคณะได้มอบให้นายทวี บุณยเกตุ เป็นผู้รับสมัครผู้ที่ ขอเข้าร่วมในคณะราษฎรที่สวนสราญรมย์ มีผู้ต้องการสมัครมากมายจนถึงกับเรามีใบสมัครเตรียมไว้ไม่พอแจก จึงแย่งกันที่จะได้ใบสมัคร

ดังนั้น เราจึงถือว่าเราเป็น “คณะราษฎร” เพราะเราทำตรงกับความต้องการของราษฎร “People” ไม่ใช่ตามความประสงค์ของ “Reactionaries”

นับตั้งแต่มีเสียงเรียกร้องให้เปลี่ยนระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบบราชาธิปไตยภายใต้ รัฐธรรมนูญปรากฏในเอกสารต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้นจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕ ก็เป็นเวลาล่วงเลยมาหลายสิบปี จึงเป็นธรรมดาที่กฎแห่งวิทยาศาสตร์สังคมซึ่งข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในหนังสือ “ความเป็นอนิจจังของสังคม” จะต้องประจักษ์ขึ้น ข้าพเจ้าขอคัดความตอนนั้นมา กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

“ตามกฎธรรมชาตินั้น กายาพยพ (ระบบการเมือง) ต้องสมานกับสสาร (ระบบเศรษฐกิจ) ดังนั้น ถ้ากายาพยพของสังคมเปลี่ยนล่าช้ากว่าความเป็นอยู่ ทางชีวปัจจัยของสังคมจนเนิ่นนานเกินสมควรแล้ว ธรรมชาติก็บังคับให้ไปตามวิถีวิวัฒน์ เช่นการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ต้องเป็นไปเช่นนั้นเพราะกายาพยพของสังคมเปลี่ยนแปลงล่าช้าเกินสมควรกว่าการเปลี่ยนแปลงทางชีวปัจจัย ของสังคม การเปลี่ยนระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของฝรั่งเศสในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งต้องเป็นไป โดยวิถีวิวัฒน์ก็เพราะกายาพยพของศักดินาไม่ยอมเปลี่ยนโดยวิถีวิวัฒน์ ให้สมานกับสภาพความเป็นอยู่ทาง ชีวปัจจัยที่ก้าวหน้าไปมาก”...

ที่มา : ปรีดี พนมยงค์. (๒๕๑๕). บางเรื่องเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะราษฎรและระบบประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : นิติเวช. เข้าถึงเมื่อ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๔. เข้าถึงได้จาก <https://pridi.or.th/th/libraries/1587098888>

แหล่งข้อมูลที่ ๒

๒๔๗๕ และ ๑ ปีหลังปฏิวัติ

চারঙ্গীর্ষী পেখরলেকোনন্ত

งานศึกษาเกี่ยวกับการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้อธิบายถึงสาเหตุปัจจัยของการปฏิวัติครั้งนี้ว่ามี ๒ ประการด้วยกัน คือ สาเหตุทางอุดมการณ์ และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ในการอธิบายสาเหตุ ทางอุดมการณ์นั้น งานศึกษาต่างยอมรับว่ามีรากฐานมาจากการปฏิรูปการปกครองของสยามให้มีความทันสมัยแบบตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังนั้นสิ่งที่เติบโตควบคู่กับการปฏิรูปการปกครอง คือ จำนวนผู้ที่มีการศึกษาแบบใหม่ และสถาบันข้าราชการแบบตะวันตก ผลสะท้อนของการเปลี่ยนแปลงข้างต้น ได้ทำให้เกิดความคิดทางการเมืองใหม่ ๆ เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นรูปของความต้องการให้ประเทศมีรัฐธรรมนูญ มีรัฐสภา หรือแม้กระทั่ง ไปไกลถึงความคิดที่จะให้ประเทศปกครองแบบสาธารณรัฐ ทั้งนี้เป็นไปตามแบบอย่างของประเทศที่ “ศิวิไลซ์” แล้ว ดังในกรณีการบงกชกมลให้มีการปรับปรุงการปกครอง โดยกลุ่มพระราชวงศ์และขุนนางเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๒๗ (ร.ศ. ๑๐๓) และกรณีคณะภคินี ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปทั้ง ๒ กรณีที่ไม่สำเร็จนี้ถูกอธิบายว่าเป็นเพียงพวก “ใจเร็วด่วนได้” และรับเอาแนวคิดทางตะวันตกมาโดยมิได้ไตร่ตรองว่าเหมาะสมกับประเทศเพียงไร ตรงกันข้ามกับ “ผู้นำทางการเมือง (ร.๕ และ ร.๖) ได้ทรงเลือกรับเอาสิ่งที่เป็นความรู้วิทยาการและเทคนิคแผนใหม่มาใช้กับเมืองไทย การเลือกรับอิทธิพลของตะวันตกนี้เป็นไปในทางปฏิบัตินิยม คือรับเอาสิ่งที่สามารถแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าจะเป็นประโยชน์โดยตรงมากกว่าคตินิยมนามธรรมที่เป็นคุณค่า และยังไม่สามารถเห็นผลที่จะเกิดขึ้นได้ในระยะใกล้” กระนั้นก็ตาม “จาก พ.ศ. ๒๔๒๗-๒๔๗๕ ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน นั้น ความคิดเห็นทางการเมืองที่มีความโน้มเอียงไปในทางวิचारณ์สมบูรณ์ญาสิทธิราชและเรียกร้องรัฐธรรมนูญ รัฐสภามีอยู่ติดต่อกันไม่ขาดสาย ในขณะที่ผู้นำทางการเมืองปรับระบบอย่างเชื่องช้าและขาดตอนไม่ต่อเนื่องกัน” ในที่สุดจึงเกิดการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ อย่างไรก็ตามสาเหตุทางอุดมการณ์ของการปฏิวัติก็ถูกลดทอนให้เป็นเพียงผลของ “กลุ่มนักเรียนนอก” จำนวนน้อยที่รับเอาแนวความคิดและประสบการณ์ในโลกตะวันตกกลับสู่ประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นมูลเหตุความไม่พอใจและขัดแย้งกันเป็นการส่วนตัวระหว่างกลุ่มผู้นำคณะราษฎรกับพระราชวงศ์ อันนำมาสู่การผลักดันให้เกิดการปฏิวัติ

สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจ งานศึกษาต่างๆ จะลงรอยกันว่า การเคลื่อนไหวของคณะราษฎร อยู่ในจังหวะที่ระบอบสมบูรณ์ญาสิทธิราชกำลังถูกรุกรานทำลายด้วยวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และความล้มเหลวในนโยบายและมาตรการที่จะแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจนี้ของรัฐบาลสมบูรณ์ญาสิทธิราชก็ได้กลายเป็นปัจจัยเฉพาะหน้าหรือตัวเร่งให้เกิดการยึดอำนาจที่จริงแล้วปัญหาทางเศรษฐกิจ ได้ก่อตัวตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะปัญหาทางการคลังของประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในรัชสมัยของพระองค์ และความล้มเหลว ในการผลิตข้าวเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๒ เนื่องจากฝนแล้ง ได้มีผลต่อสภาวะเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะฐานะการคลังของประเทศต้องพึ่งพาอาศัยรายได้จากสินค้าเกษตรกรรม คือ ข้าวเป็นหลักเพียงอย่างเดียว ความล้มเหลวในการผลิตข้าวปีนี้ ทำให้ปีถัดมาประเทศต้องขาดดุลการค้าอย่างรุนแรงถึง ๖๙.๒ ล้านบาท ทั้งที่ก่อนหน้านี้การค้าของประเทศอยู่ในลักษณะเกินดุลเสมอมา ผลโดยรวมก็คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๓ เป็นต้นมา งบประมาณรายรับรายจ่ายประจำปีของรัฐก็อยู่ในสภาวะขาดดุลมาตลอด ปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ได้ทรงยอมรับปัญหา

การขาดแคลนเงินของรัฐบาลจึงทรงแต่งตั้งพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ให้เป็นกรรมการองคมนตรี ตรวจสอบจัดงบประมาณรายรับรายจ่ายของรัฐบาล โดยพยายามดำเนินมาตรการที่จะตัดทอนรายจ่าย ในด้านการบริหาร โดยเฉพาะฝ่ายพลเรือนอย่างเต็มที่ แต่พระองค์ก็ไม่ทรงคล้อยตามกรรมการ องคมนตรีชุดนี้ที่เห็นว่าราชสำนักควรเปลี่ยนแปลงนโยบายการใช้จ่ายเงินหรือตัดรอนงบประมาณราชสำนักลงบ้าง

การเปลี่ยนรัชกาลเป็นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมีผลให้นโยบายเกี่ยวกับ รายจ่าย ในราชสำนักได้รับการเปลี่ยนแปลง ตลอดทั้งมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้เป็นปัจจัยสำคัญช่วยให้ คณะกรรมการองคมนตรีประสบความสำเร็จในการจัดงบประมาณเป็นครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๖๙ อย่างไรก็ตาม แม้ปีนี้รัฐบาลจะประสบความสำเร็จในการดุลงบประมาณรายรับรายจ่าย แต่ปีเดียวกันนี้รัฐบาลก็ต้องได้รับผลกระทบกระเทือนจากความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจจากภายนอก เมื่อภาวะเศรษฐกิจได้ตกต่ำทั่วโลก และรุนแรงยิ่งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ อันทำให้ราคาสินค้าส่งออกของประเทศตกต่ำลงอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ทำให้รัฐบาลต้องมีงบประมาณขาดดุลเพิ่มสูงขึ้น มาตรการตัดทอนรายจ่าย ดุลข้าราชการออก การเพิ่มภาษีและชนิดของภาษี ซึ่งเป็นมาตรการที่เคยใช้แล้วและประสบความสำเร็จนี้ได้ถูกนำมาใช้อีก นอกจากนี้ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ผลดี ติบुकซึ่งเคยทำรายได้ให้ประเทศที่สำคัญอย่างหนึ่งก็ราคาตกลง มาตรการที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาทางการคลังของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการตัดทอนยุบหน่วยงานราชการ การลดข้าราชการออก การประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีเงินเดือน ยังผลให้เกิดปัญหาการว่างงานมากยิ่งขึ้น ผู้ที่ถูกปลดออกได้รับความเดือดร้อนและเป็นทิวพาศวิจาร์ณกันทั่วไปว่าการปลดข้าราชการนั้นไม่ได้ดำเนินไป อย่างยุติธรรม ผู้ที่ถูกปลดนั้นส่วนมากเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ทั้งยังถูกกระทบกระเทือน ด้วยภาษีเงินเดือนอีก นอกจากนี้ยังได้จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และเพิ่มอัตราภาษีแสตมป์ ทำให้กลุ่มพ่อค้าได้รับความกระทบ รุนแรงมากขึ้นในสภาวะที่การค้าขายซบเซา การผลิตข้าวที่ไม่ค่อยได้ผลอย่างเต็มที่ทำให้ชาวนาเป็นจำนวนมากฎีกา ร้องทุกข์ ร้องขอให้รัฐบาลลดหย่อนผ่อนผันภาษีอากรและหามาตราการช่วยเหลือชาวนา

ปี พ.ศ. ๒๔๗๔ นั้น ปัญหาด้านการคลังของรัฐบาลยังถูกซ้ำเติมด้วยปัญหาทางการเงิน เมื่ออังกฤษ ประกาศออกจากมาตรฐานทองคำ การตัดสินใจของอังกฤษครั้งนี้มีผลกระทบต่อประเทศมาก เพราะเงินบาท ผูกไว้กับเงินปอนด์สเตอร์ลิง แต่การที่รัฐบาลยังคงใช้นโยบายให้เงินบาทอยู่กับ มาตรฐานทองคำต่อไปและไม่ ปรับค่าของเงินบาท ผลก็คือทำให้การค้าตกต่ำ สินค้าโดยเฉพาะข้าวมี ราคาสูงไม่สามารถจะแข่งขันในตลาด ต่างประเทศได้ แต่ในที่สุดอีก ๗ เดือนต่อมารัฐบาลก็ได้ตัดสินใจ แก้ไขโดยการออกจากมาตรฐานทองคำ หันไป ผูกเงินบาทไว้กับเงินปอนด์สเตอร์ลิงอีกครั้ง และ ประกาศให้ลดค่าเงินบาท โดยรวมแล้วเห็นได้ว่า ช่วงสมัยของ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและความวุ่นวายทางเศรษฐกิจ รัฐบาลเองก็ได้พยายามหาวิธีแก้ไขอย่างมิได้หนึ่งงอนใจ ในสภาวะดังกล่าวนี้เป็นครั้งแรก ที่ได้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงในแนวนโยบายการแก้ไขปัญหาในกลุ่มผู้นำ ของรัฐบาล จนกระทั่งได้ มีการลาออกจากตำแหน่งของที่ปรึกษาชาวต่างประเทศและเสนาบดีกระทรวง การคลัง เมื่อเดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ และเมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ตามลำดับ แต่อีกด้านหนึ่งรัฐบาลก็ได้รับ การวิพากษ์ วิจาร์ณถึงความล้มเหลวและความไร้ประสิทธิภาพในการเผชิญหน้ากับวิกฤตการณ์เหล่านี้ และถูก มองว่ารัฐบาลมุ่งแต่รักษาผลประโยชน์ของคนชั้นสูงและคนรวย” ในที่สุด ความล้มเหลวและไร้ประสิทธิภาพ ของรัฐบาลระบอบเก่าก็ถูกอธิบายเป็นเหตุผลของการยึดอำนาจเพื่อเปลี่ยนระบอบการปกครองดังใน “ประกาศ คณะราษฎร”

ที่มา : อารังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. (๒๕๔๓). ๒๔๗๕ และ ๑ ปีหลังปฏิวัติ. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. เข้าถึงเมื่อ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔. เข้าถึงได้จาก คลังเอกสารสาธารณะ <https://issuu.com/volunteerspirit/docs/tbpj๐๐๒?viewMode=magazine>

แหล่งข้อมูลที่ ๓

ความเห็น ๒ ด้านต่อ ๒๔๗๕ และภูมิหลังทางประวัติศาสตร์สังคม

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

ความเห็น ๒ ด้านต่อ ๒๔๗๕

นับแต่นั้นมา ๒๔๗๕ ก็เป็นปี พ.ศ. ที่ขีดแบ่งเส้นแห่งยุคสมัยของประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่สำคัญที่สุดเส้นหนึ่ง ทำลายต่อผู้ที่สนใจให้ศึกษาความเป็นมาของเหตุการณ์นี้ คำถามที่ว่า “ทำไมเกิด ๒๔๗๕ ขึ้น” เป็นคำถามที่ถามขึ้นครั้งแรกแล้วครั้งเล่า มีความพยายามที่จะหาคำตอบกันตลอดมา เป็นคำถามและคำตอบที่ยังวนเวียนอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน แม้ว่าเหตุการณ์นั้นจะผ่านมาแล้วกว่าครึ่งศตวรรษ

ต่อคำถามดังกล่าวที่ว่า “ทำไม” หรืออะไรเป็นสาเหตุของ ๒๔๗๕ ดร. เบนจามิน เอ. บัทสัน นักประวัติศาสตร์ชาวอเมริกันได้ตั้งข้อสังเกตไว้อย่างน่าสนใจในหนังสือ *The End of the Absolute Monarchy in Siam* ว่ามี ข้อโต้แย้งใหญ่ ๒ ประการ คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจกับปัจจัยทางด้านอุดมการณ์ ปัจจัยไหนจะมีน้ำหนักมากกว่ากันที่ก่อให้เกิด ๒๔๗๕ สำหรับผู้ที่สนับสนุนระบอบใหม่โดยทั่วไปจะย้ำความสำคัญของปัจจัยอุดมการณ์ แต่สำหรับผู้ที่ไม่ตื่นตื้นตื้นนักต่อเหตุการณ์นั้นก็มองในทางด้านเศรษฐกิจ...

...แน่นอนภายหลังการยึดอำนาจแล้ว ปัญหาความผันผวนทางการเมือง ความขัดแย้งของผู้นำในระบอบเก่ากับระบอบใหม่ ความขัดแย้งในระหว่างผู้นำในระบอบใหม่ด้วยกันเอง ตลอดจนการที่ระบอบประชาธิปไตยมิได้ดำเนินไปโดยเรียบร้อยสมดังอุดมการณ์ที่วางไว้แต่แรกเริ่ม ทำให้คณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หรือคณะราษฎรได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ นานา เป็นทำนอง “ชิงสุกก่อนห่าม” หรือไม่ก็กล่าวว่า “ที่แท้จริงแล้ว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชหฤทัยโน้มเอียงไปในระบอบประชาธิปไตย พระยาศรีวิสารวาจา ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ องคมนตรี และ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เล่าให้ฟังว่า ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งปลัดทูลฉลองกระทรวงการต่างประเทศ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายเรย์มอนด์ ปี, สตีเวนส์ ชาวอเมริกันที่ปรึกษากระทรวงการต่างประเทศร่วมมือกับท่านร่างรัฐธรรมนูญถวาย แต่คณะอภิรัฐมนตรีไม่ทรงเห็นชอบด้วย ด้วยเหตุที่บ้านเมืองยังไม่เจริญเพียงพอ ประกอบกับราษฎรส่วนใหญ่ยังไม่รู้หนังสือ คงจะไม่สามารถปกครองตนเองไปได้ด้วยความราบรื่น เหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองก็ได้ชี้ไปในทำนองนั้น” หรือทรงสนะที่ว่า “พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเข้าพระทัยดีในแนวความคิดและระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตย แต่ไม่ทรงเห็นด้วยที่จะให้เป็นระบอบการปกครองเมืองไทยโดยทันทีทันใด หากให้เวลาแก่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ท่านนี้แหละจะทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เหมาะสมแก่กาลเวลาของไทยได้อย่างดียิ่ง”

อย่างไรก็ตามก็มีผู้ให้ความเห็นแย้งว่า “อาจจะมิผู้แย้งได้ว่า แล้วทำไมไม่เห็นมีอะไรคืบหน้ามา ทุกวันนี้ ก็พูดไม่ได้เต็มปากว่าประเทศของเรามีประชาธิปไตย คำตอบก็คือประชาธิปไตยไม่ใช่การต่อสู้จากเดียวจบ เมื่ออำนาจเปลี่ยนมือจากเจ้ามาสู่สามัญชนได้ก็นับว่าเป็นก้าวใหญ่ที่สำคัญ ปัญหาที่มีอยู่ว่า ในหมู่สามัญชนนั้น ความเหลื่อมล้ำต่ำสูงทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองก็ยังมีอยู่อย่างหนาแน่น โดยตรรกอันเดียวกัน การต่อสู้ขยายสิทธิทางการเมืองจากขุนนางสู่สามัญชนชั้นล่าง ๆ ลงไปก็เป็นเรื่องจำเป็นและเลี่ยงไม่พ้นเช่นกัน”

ทรงสนะได้แย้งแบบเดียวกันก็มีอีกเช่น “ข้อสรุปที่อาจกล่าวได้ก็คือว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทยโดยการปฏิวัติเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น เป็นผลที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากปัจจัยสนับสนุนหลายประการที่ได้

กลายมาเป็นมูลเหตุของการทำการปฏิวัติในที่สุด อิทธิพลและความกดดันที่เกิดขึ้นจากสภาพการณ์ต่าง ๆ ของประเทศในขณะนั้น เป็นแรงผลักดันที่นำไปสู่ความคิดที่จะต้องหารูปแบบการปกครองใหม่มาใช้แทนระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ความบกพร่องในพระราชอำนาจอันอ่อนแอ ความไม่เข้มแข็งเด็ดขาดของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของพระราชวงศ์ชั้นสูง ประกอบกับแนวความคิดทางการเมืองของชนหนุ่มในรุ่นใหม่ที่รับเอาความรู้ทางการปกครองตามขนานนิยมของยุโรปตะวันตก ล้วนเป็นข้อที่ได้ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยการปฏิวัติในครั้งนั้นมีสถานการณ์ที่สุกงอม พร้อมจะเอื้ออำนวยให้การปฏิวัติเป็นสิ่งที่เป็นไปได้”

จากความเห็นของนักวิชาการที่อาจแบ่งออกอย่างง่าย ๆ เป็น ๒ กลุ่มนี้ จะเห็นได้ว่า ด้านหนึ่งคือ “การชิงสุกก่อนห่าม” หรือไม่น่าที่จะเกิดเหตุการณ์ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ขึ้น แต่อีกด้านหนึ่งก็คือ “การสุกงอม” และเป็น “ความจำเป็นทางประวัติศาสตร์” แต่หากเราศึกษาภูมิหลังและบริบททางสังคม (ซึ่งรวมทั้งเศรษฐกิจและการเมือง) ของไทยที่ดำเนินมาก่อนหน้า ๒๔๗๕ จะเห็นว่าการอธิบายเพียงด้านใดด้านหนึ่ง คือ เพียงด้านอุดมการณ์หรือด้านเศรษฐกิจ ก็ไม่อาจจะช่วยให้เราเข้าใจเหตุการณ์ ๒๔๗๕ นั้นได้ ดังนั้นจึงน่าจะหันมา ศึกษาภูมิหลังของการเปลี่ยนแปลงหรือการยึดอำนาจครั้งนี้

ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์สังคม

ภายหลังการยึดอำนาจ ๒๔ มิถุนายนแล้ว พระยาพหลฯ ได้เชิญผู้นำการ กบฏ ร.ศ.๑๓๐ (๒๔๕๔) ไปพบและกล่าวกับขุนทวยหาญพิทักษ์ (เหล็ง ศรีจันทร์) ว่า “ถ้าไม่มีคณะคุณ ก็เห็นจะไม่มีคณะผม” และหลวงประดิษฐมนูธรรมก็ได้กล่าวในโอกาสเดียวกันว่า “พวกผมถือว่าการปฏิวัติครั้งนี้เป็นการกระทำต่อเนื่องกันมา” จากการกระทำเมื่อ ร.ศ.๑๓๐ จากคำพูดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ มีภูมิหลังทางประวัติศาสตร์อันสืบเนื่อง มาจากความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของสังคมไทยก่อนหน้านั้น เป็นเวลานาน เป็นภูมิหลังทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีปัจจัยหลายอย่างที่นำไปสู่ ๒๔๗๕ ซึ่งอาจกล่าวกว้าง ๆ ได้ว่ามีความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยจาก “สยามเก่า” มาสู่ “สยามใหม่” ระยะเวลาของความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญนี้ เกิดขึ้นประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ หรือตรงกับรัชสมัยของรัชกาลที่ ๔ (๒๓๙๔-๒๔๑๑) และรัชกาลที่ ๕ (๒๔๑๑-๒๔๕๓) แห่งราชวงศ์จักรี โดยมีจุดที่เห็นได้อย่างชัดเจนทางด้านการเมืองการปกครอง คือการปฏิรูปการบริหารราชการ ๒๔๓๕ (ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ เป็นเวลา ๔๐ ปี) ซึ่งทำให้เกิดระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์และการรวมอำนาจที่ศูนย์กลางและราชวงศ์ขึ้นอย่างจริงจังในสังคมไทย... การรวมอำนาจทางการเมืองการปกครองไว้ที่สถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัชกาลที่ ๕ นี้ จะเป็นมรดกสืบทอดไปยังรัชกาลที่ ๖ และ ๗ และได้สร้างข้อจำกัดและปัญหาสืบเนื่อง กล่าวคือ สถาบันที่ทรงอำนาจอย่างสูงก็ต้องอาศัยองค์บุคคลที่มีความสามารถในการเข้ารับตำแหน่งในสถาบันนั้น... ลักษณะของการมีอำนาจสูงสุดแต่ประสพกับเงื่อนไขที่ไม่สามารถจะผลักดันการใช้อำนาจนั้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ ทำให้มีการตั้งคำถามต่อองค์บุคคลและต่อสถาบันนั้นในที่สุด

นอกเหนือจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองการปกครองดังกล่าว ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจก็ส่งผลต่อการเกิดของกรณี ๒๔๗๕ กล่าวคือ หลังการลงนามในสนธิสัญญาไม่เสมอภาคบาวริงแล้วระบบการค้าต่างประเทศของไทยที่เป็นระบบผูกขาดโดยเจ้าและขุนนางก็กลายเป็นเรื่องของการค้าเสรีพร้อม ๆ กันนี้ก็เกิดเศรษฐกิจที่มุ่งส่งผลิตทางการเกษตรเป็นสินค้าออกช่วงรัชสมัยของรัชกาลที่ ๕ จะตรงกับความสำเร็จเติบโตของระบบการค้าส่งออกของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยส่วนรวม (export boom) กล่าวคือประเทศเจ้าอาณานิคมได้เข้ามามีบทบาทเป็นตัวกลางในการนำสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคเข้ามาในดินแดนแถบนี้ ในขณะที่เดียวกันก็กระตุ้นให้มีการผลิตทางการเกษตรเพื่อการส่งออก ในกรณีของไทยสินค้าออกที่สำคัญ

คือข้าว ทำให้เกิดการบุกเบิกที่ดินรกร้างว่างเปล่าเป็นจำนวนมากเพื่อทำการเพาะปลูกเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการขุดคลองเชื่อมแม่น้ำสายสำคัญหลายสายในบริเวณภาคกลางของประเทศ การขุดคลองเพื่อเปิดที่ดินและเพื่อใช้เป็นเส้นคมนาคมลำเลียงสินค้า จะเห็นได้ชัดทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาในสมัยรัชกาลที่ ๔ และในสมัยรัชกาลที่ ๕ ก็หันมาดำเนินการขุดคลองเป็นจำนวนมากทางด้านตะวันออก...

...ในขณะที่เดียวกัน การส่งข้าวออกไปขายยังอาณานิคมของอังกฤษในอินเดียและของฮอลันดาในอินโดนีเซียนั้น ก็เพิ่มจาก ๙๙๐,๐๐๐ หาบในรัชกาลที่ ๔ เป็น ๑๕,๒๒๐,๐๐๐ หาบ ในปลายรัชกาลที่ ๕ คือเพิ่มขึ้นประมาณ ๑๕ เท่า (เมื่อถึงก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ไทยส่งข้าวออกปีละกว่า ๑ ล้านตัน) ในสภาพการณ์เช่นนี้จะมีผู้คนเริ่มอพยพเข้าสู่ภาคกลางของประเทศเพื่อทำการเพาะปลูกเพื่อส่งออก ในขณะที่เดียวกันจากความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจเพื่อการส่งออก ปัญหาของโลกสมัยใหม่ก็มีตามมานั้นคือที่ดินได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เริ่มมีการสะสมที่ดินมีการเก็งกำไรจากการมีที่ดินอย่างไม่เคยมีมาก่อน เจ้าและขุนนางตลอดจนคหบดีจะมีความได้เปรียบในแง่ของการรู้คุณค่าและราคาของที่ดิน บุคคล เหล่านี้จะเริ่มสะสมที่ดินเป็นการใหญ่ และก็เป็นสมัยเริ่มต้นของการมีเจ้าที่ดินขนาดใหญ่ ในขณะที่เดียวกันก็เริ่มเกิดปัญหาชาวนาไร้ที่ดิน จากการสำรวจของนายคาร์ล ซิมเมอร์แมน นักวิชาการอเมริกัน พบว่าในภาคกลางนั้นประมาณ ๓๖ เปอร์เซ็นต์ของชาวชนบทไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ต้องเช่าเขาทำในบางเขตเช่นรังสิตนั้นปัญหาจะรุนแรงมากถึงกับว่าบางตำบลชาวชนบทถึง ๗๘ เปอร์เซ็นต์ไม่มีที่ดินทำกิน ปัญหาที่ตามมาพร้อมกันนี้ก็คือการที่ชาวไร่ชาวนา มีหนี้สิน... ความเปลี่ยนแปลงทางชีวิต เศรษฐกิจของประเทศครั้งนี้ทำให้ชนชั้นสูงได้รับผลประโยชน์สามารถสร้างฐานะและความมั่งคั่งขึ้นได้ ในขณะที่เดียวกันก็เกิดคนชั้นกลางขนาดเล็กขึ้นในเมืองหลวงและเมืองใหญ่บางเมือง ส่วนหนึ่งของคนชั้นกลางเหล่านี้จะสืบเชื้อสายมาจากพ่อค้าคนจีน ซึ่งได้เข้ามามีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจของไทยตั้งแต่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ ลูกหลานของคนกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งก็จะเข้าไปเป็น ข้าราชการในระบบที่ได้ขยายตัวขึ้นมาจากการปฏิรูปที่กล่าวข้างต้น

สืบเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดังกล่าว ได้มีความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นตามมา กล่าวคือ สังคมไทยในอดีตจะประกอบ ด้วยคนกลุ่มใหญ่สองชนชั้น คือ เจ้า-ขุนนางชนชั้นหนึ่ง และไพร่-ทาสอีกชนชั้นหนึ่ง (“ชนชั้นกลาง” ถ้าหากจะมีก็เป็นเพียงกลุ่มเล็กที่มักเป็นคนจีน) ฐานของสังคมอยู่ที่ไพร่เป็นส่วนใหญ่ ที่เป็นทั้งแรงงานเกณฑ์ ผู้เสียภาษีอากร และผู้สร้างผลผลิตส่งให้เจ้าและขุนนางในรูปของส่วย ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ ระบบไพร่ก็ได้เสื่อมโทรมลงมากแล้ว และเมื่อมีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเพื่อการส่งออก ก็ยิ่งทำให้มีความต้องการแรงงานสูง แรงงานอิสระที่มีใช้ในรูปแบบของไพร่กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตทางการเกษตร เป็นผลให้มีการเลิกทาสอย่างเป็นทางการ (เริ่มเลิก ๒๔๑๑ และเลิกหมดเมื่อ ๒๔๔๘) แต่ที่สำคัญยิ่งกว่าแรงงานทาสก็คือแรงงานไพร่ที่ได้สลายตัวไปโดยปริยาย ยังคงเหลือการเกณฑ์ในรูปแบบของการเกณฑ์ทหารเพื่อสร้างกองทัพประจำในระบบของ “สยามใหม่” (พ.ร.บ.เกณฑ์ทหารครั้งแรก มี ๒๔๔๘) แรงงานอิสระนี้เป็นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญของสังคมใหม่ (ควบคู่ไปกับการประกอบการค้าของ คนจีนในไทย) กล่าวโดยย่อ สังคมไทยเปลี่ยนจากการมีเจ้าขุนนาง-ไพร่-ทาส กลายเป็น เจ้าข้าราชการ-ราษฎร และมีสิ่งที่เรียกว่า “ชนชั้นกลาง” แทรกอยู่ตรงกลาง และชนชั้นกลางนี้น่าจะเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกในแง่สิทธิของตนในความหมายของการเป็น “ราษฎร” ควบคู่และขนานไปกับการกระจุกตัวทางการเมืองในระดับของพระราชวงศ์ดังที่กล่าวข้างต้น

ที่มา : ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (๒๕๔๔). **ประวัติการเมืองไทย : ๒๔๗๕-๒๕๐๐**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. เข้าถึงเมื่อ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔. เข้าถึงได้จาก คลังเอกสารสาธารณะ <http://openbase.in.th/files/tbj054.pdf>

ใบงาน

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕ แล้ววิเคราะห์ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย แล้วบันทึกลงในใบงาน

ชื่อแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลนี้ให้ข้อมูลประเด็นอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จากการศึกษาแหล่งข้อมูลนี้ มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้
 วิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามรายการประเมิน โดยตามเกณฑ์
 คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้ ๑. สรุปสภาพการณ์ของเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕				
ด้านทักษะกระบวนการ ๑. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยจากแหล่งข้อมูล				
ด้านคุณลักษณะ ๑. เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักฐานในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ๒. เห็นความสำคัญของเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕ อันเป็นจุดเริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย				
รวม				
ร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๓๖} \times ๑๐๐$				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ **พอใช้** ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑		
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) เวลา ๒ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p>สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด</p> <p>นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นต้นมา ประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีและรัฐบาลสลับเปลี่ยนเข้ามาบริหารประเทศ ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการของประเทศไทยทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบัน</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ด้านความรู้</p> <p>๑. สรุปพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)</p> <p>ด้านทักษะและกระบวนการ</p> <p>๑. สืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย</p> <p>ด้านคุณลักษณะ</p> <p>๑. เห็นความสำคัญของพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน</p> <p>๒. เห็นคุณค่าของการใช้หลักฐานที่น่าเชื่อถือในการยืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์</p>	<p>แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p> <p>๒. อินเทอร์เน็ต</p> <p>สื่อ</p> <p>๑. วีดิทัศน์ เรื่อง “๘๗ ปี วันรัฐธรรมนูญไทย สรุปลงเมืองไทยช่วงที่ผ่านมา The MATTER”</p> <p>๒. ชุดกิจกรรมเกม “คุณรู้จักการเมืองไทยดีแค่ไหน?”</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. ใบงาน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน/ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม
<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ชั่วโมงที่ ๑</p> <p>ขั้นนำ</p> <p>๑. นักเรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง “๘๗ ปี วันรัฐธรรมนูญไทย สรุปลงเมืองไทยช่วงที่ผ่านมา The MATTER”</p> <div style="text-align: center;"> <p>(scan QR code เพื่อรับชมวีดิทัศน์)</p> </div> <p>จากนั้นนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของประวัติศาสตร์การเมืองไทยโดยใช้ประเด็นคำถามดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเมืองไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน มีบุคคลกลุ่มใดบ้างที่มีบทบาทสำคัญ (แนวคำตอบ : กลุ่มนักการเมือง กลุ่มทหารและกลุ่มประชาชน) - นักเรียนรู้จักหรือมีประสบการณ์ร่วมกับ 	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ชั่วโมงที่ ๑</p> <p>ขั้นนำ</p> <p>๑. นักเรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง “๘๗ ปี วันรัฐธรรมนูญไทย สรุปลงเมืองไทยช่วงที่ผ่านมา The MATTER”</p> <div style="text-align: center;"> <p>(scan QR code เพื่อรับชมวีดิทัศน์)</p> </div> <p>จากนั้นนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของประวัติศาสตร์การเมืองไทยโดยใช้ประเด็นคำถามดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเมืองไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน มีบุคคลกลุ่มใดบ้างที่มีบทบาทสำคัญ (แนวคำตอบ : กลุ่มนักการเมือง กลุ่มทหารและกลุ่มประชาชน) - นักเรียนรู้จักหรือมีประสบการณ์ร่วมกับ 	<p>แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p> <p>๒. อินเทอร์เน็ต</p> <p>สื่อ</p> <p>๑. วีดิทัศน์ เรื่อง “๘๗ ปี วันรัฐธรรมนูญไทย สรุปลงเมืองไทยช่วงที่ผ่านมา The MATTER”</p> <p>๒. ชุดกิจกรรมเกม “คุณรู้จักการเมืองไทยดีแค่ไหน?”</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. ใบงาน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน/ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม

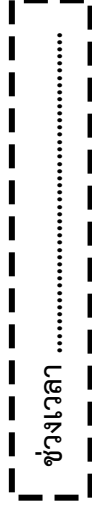
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) เวลา ๒ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p>เหตุการณ์ทางการเมืองได้บ้าง (นักเรียนตอบคำถามตามประสบการณ์ของตนเอง)</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>๒. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนจับสลากเลือกช่วงเวลาในสมัยประชาธิปไตย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พ.ศ.๒๔๗๕ - ๒๕๐๐ - พ.ศ.๒๕๐๐ - ๒๕๑๖ - พ.ศ.๒๕๑๖ - ๒๕๓๑ - พ.ศ.๒๕๓๑ - ๒๕๔๙ - พ.ศ.๒๕๔๙ - ปัจจุบัน <p>โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาดังกล่าวจากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline) บนใบงาน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย พร้อมกับระบุแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย โดยระหว่างการทำกิจกรรม ครูให้คำปรึกษาพร้อมคำแนะนำการใช้แหล่งข้อมูลของนักเรียนโดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล</p> <p>๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มละไม่เกิน ๓ นาที โดยหลังจากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอเสร็จ ครูและ</p>
<p>สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน</p> <p>๑. การสื่อสาร</p> <p>การรับและสื่อสารบนความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสื่อดิจิทัลได้อย่างดี</p> <p>๒. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>การเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ ใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดที่แตกต่างสู่การตัดสินใจเป็นทีมอย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี จนทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>๓. การคิดขั้นสูง</p> <p>การไตร่ตรอง คิดวิพากษ์ คิดอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีความยืดหยุ่นทางความคิด ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบรอบด้าน</p> <p>๓.๑ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>๓.๒ การคิดอย่างเป็นระบบ</p>	<p>เหตุการณทางการเมืองได้บ้าง (นักเรียนตอบคำถามตามประสบการณ์ของตนเอง)</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>๒. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนจับสลากเลือกช่วงเวลาในสมัยประชาธิปไตย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พ.ศ.๒๔๗๕ - ๒๕๐๐ - พ.ศ.๒๕๐๐ - ๒๕๑๖ - พ.ศ.๒๕๑๖ - ๒๕๓๑ - พ.ศ.๒๕๓๑ - ๒๕๔๙ - พ.ศ.๒๕๔๙ - ปัจจุบัน <p>โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาดังกล่าวจากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline) บนใบงาน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย พร้อมกับระบุแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย โดยระหว่างการทำกิจกรรม ครูให้คำปรึกษาพร้อมคำแนะนำการใช้แหล่งข้อมูลของนักเรียนโดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล</p> <p>๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มละไม่เกิน ๓ นาที โดยหลังจากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอเสร็จ ครูและ</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) เวลา ๒ ชั่วโมง	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	
<p>๔. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p> <p>ติดตามและประเมินสถานการณ์และประเด็นสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีวิจารณญาณและสม่ำเสมอ กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมทางสังคมและหาทางออกร่วมกันโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและสันติวิธี</p>	<p>นักเรียนร่วมกันเชื่อมโยงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ในแต่ละช่วงเวลาที่มีความเกี่ยวข้องต่อเนื่องกันอย่างไร</p> <p>๔. หลังจากที่ทุกกลุ่มนำเสนอเสร็จสิ้นแล้ว นักเรียนแต่ละกลุ่มนำไปงานมาเรียงต่อกันเพื่อเป็นเส้นเวลา (Timeline) เดียวกับ จัดแสดงเป็นผลงานในชั้นเรียน และให้นักเรียนไปศึกษาผลงานดังกล่าวนอกเวลา เพื่อเตรียมตัวสำหรับทำกิจกรรมในช่วงว่างถัดไป</p> <p>ชั่วโมงที่ ๒</p> <p>ขั้นสอน (ต่อ)</p> <p>๕. นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยมีสมาชิกกลุ่มละ ๓-๔ คน จากนั้นทำกิจกรรมเกม “คุณรู้จักการเมืองไทยดีแค่ไหน?” (รายละเอียดอยู่ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้)</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>๖. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ โดยใช้ประเด็นคำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - จากการศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองไทย นับตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๗๕ เป็นต้นมา นักเรียนจะสรุปประเด็นสำคัญของเหตุการณ์การเมืองของประเทศไทยได้อย่างบ้าง (แนวคำตอบ: การเลือกตั้ง ความ

<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑</p>	
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) เวลา ๒ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p>ชี้แจงระหว่างกลุ่มอำนาจต่าง ๆ การรัฐประหาร การร่างรัฐธรรมนูญ การชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย)</p> <p>- การเรียนรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์การเมืองในสมัยประชาธิปไตยมีประเด็นต่อการเข้าใจการเมืองของไทยในปัจจุบันอย่างไร (นักเรียนแสดงความความคิดเห็นของตนเอง)</p>

ใบงาน
เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาที่จับสลากได้ จากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)

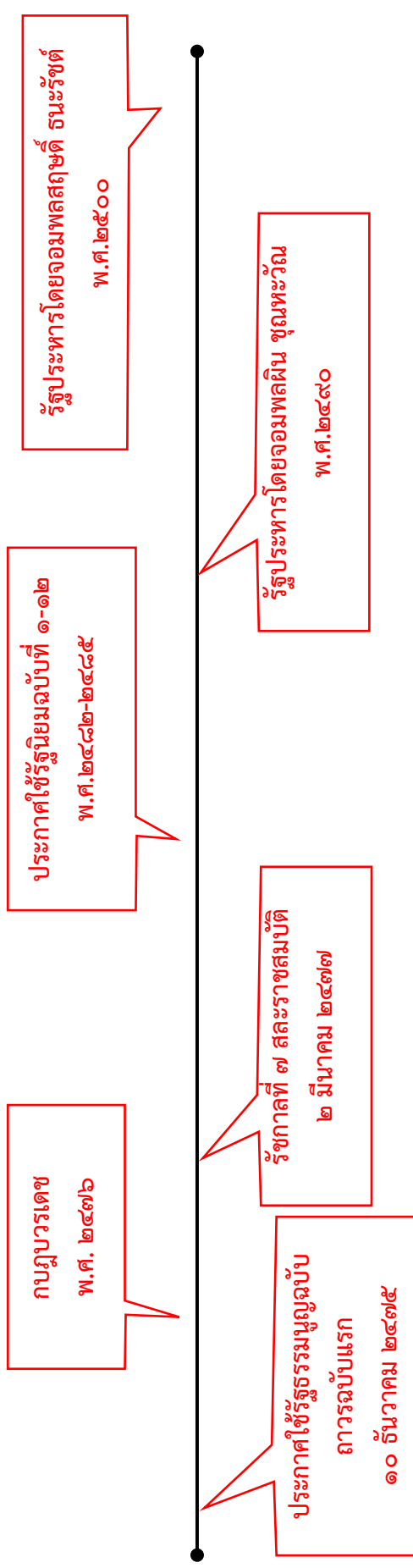
ไทม์ไลน์

แนวทางการค้าตอบ

เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาที่จับสลากได้ จากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)

ช่วงเวลา พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๖๐

หมายเหตุ : นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ตเพื่อเติมเหตุการณ์ในเส้นเวลาตามบูรณมากขึ้น

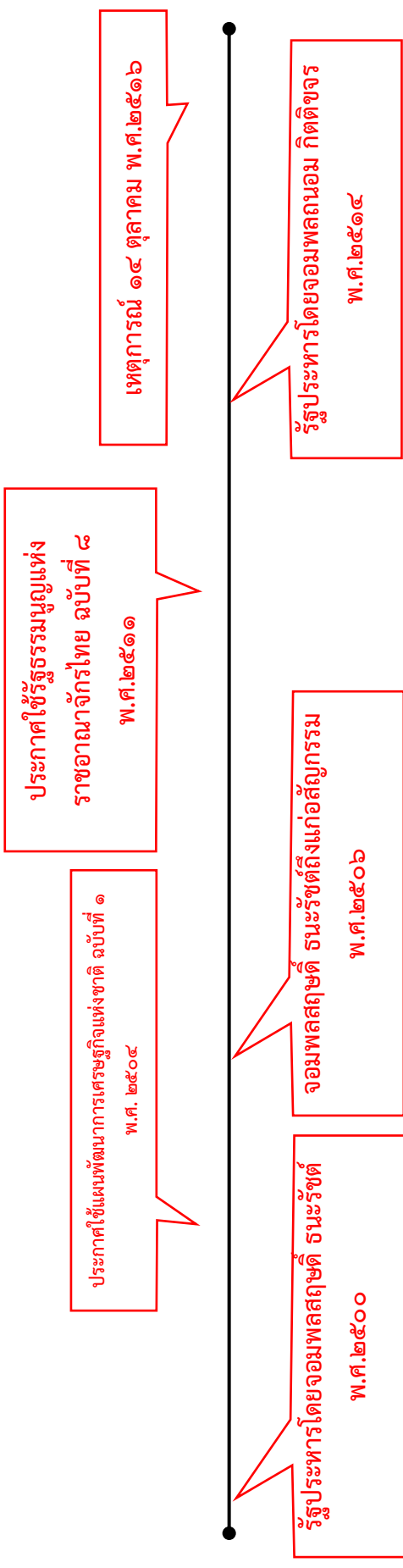
ไบบงาน

เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย

แนวทางคำตอบ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาที่จับสลากได้ จากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)

ช่วงเวลา พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๑๖

หมายเหตุ : นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ตเพื่อเติมเหตุการณ์ในเส้นเวลาสมบูรณ์มากขึ้น

ไบบงาน

เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย

แนวทางคำตอบ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาที่จับสลากได้ จากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)

ช่วงเวลา พ.ศ. ๒๕๑๖ – ๒๕๓๑

เหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
และรัฐประหารโดยพลเรือเอก ถังถ ชลชอยู่

คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓
(ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย)
พ.ศ. ๒๕๒๓

เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๓
พ.ศ. ๒๕๒๑

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณเป็น
นายกรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๓๑

หมายเหตุ : นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ตเพื่อเติมเหตุการณ์ในเส้นเวลาสมบูรณ์มากขึ้น

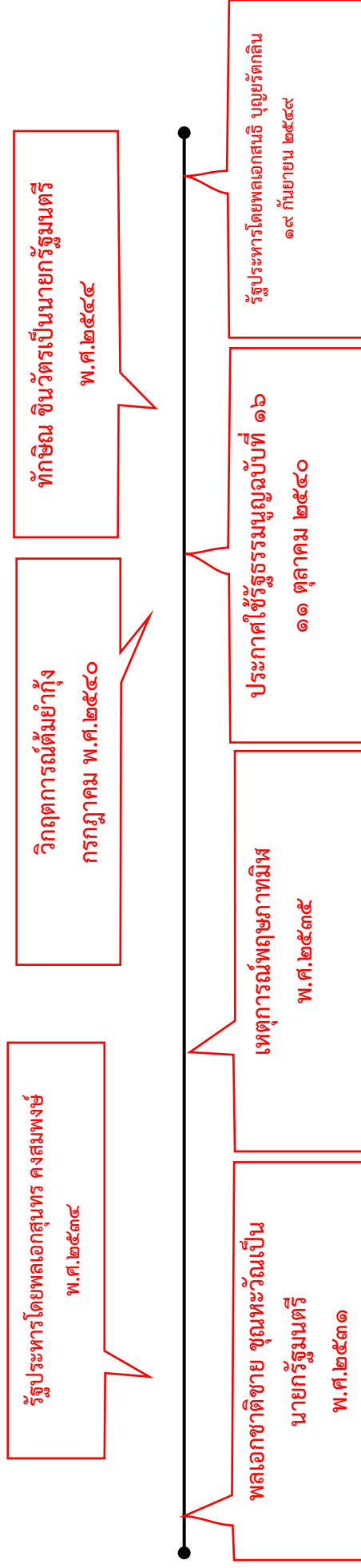
ใบงาน

เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย

แนวทางการตอบ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาที่จับสลากได้ จากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)

ช่วงเวลา พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๔๙

หมายเหตุ : นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มเติมเหตุการณ์ในเส้นเวลาสมบูรณ์มากขึ้น

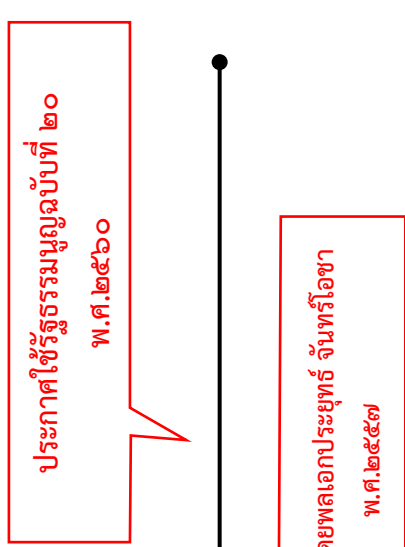
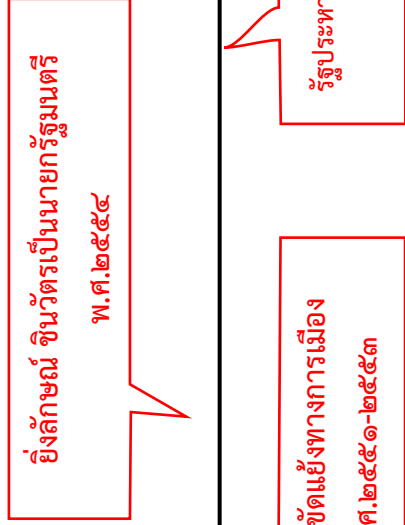
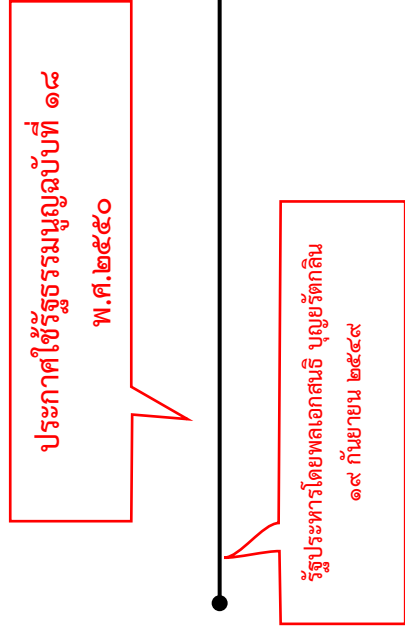
ใบงาน

แนวทางคำตอบ

เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในช่วงเวลาที่จับสลากได้ จากแหล่งข้อมูลในหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ต จากนั้นเรียงลำดับเหตุการณ์ในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)

ช่วงเวลา พ.ศ. ๒๕๕๙ - ปัจจุบัน

หมายเหตุ : นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนหรืออินเทอร์เน็ตเพื่อเติมเหตุการณ์ในเส้นเวลาสมบูรณ์มากขึ้น

เกม “คุณรู้จักการเมืองไทยดีแค่ไหน?”

อุปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียม

๑. บัตรคำ ๓ หมวด (ครูสามารถนำบัตรคำที่แนบท้ายเอกสารนี้ไปพิมพ์หรือเขียนบนกระดาษ)
 - บัตรคำหมวด “เหตุการณ์”
 - บัตรคำหมวด “นายกรัฐมนตรี”
 - บัตรคำหมวด “เวลา”
๒. นาฬิกาจับเวลา
๓. แผ่นเฉลยและคำอธิบายเหตุการณ์ (ของพิธีกร)

กติกาของเกม

๑. ให้แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๓-๕ กลุ่ม โดยให้ภายในกลุ่มมีสมาชิกไม่เกิน ๕ คน และให้ครูหรือนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิธีกร จากนั้นทำการจับสลากเลือกลำดับของกลุ่ม
๒. ในการเล่นเกม แต่ละกลุ่มจะต้องมาสุ่มเลือกบัตรคำหมวด “เหตุการณ์” ๑ ใบ จากนั้นมีเวลา ๑ นาทีในการเลือกบัตรคำหมวด “นายกรัฐมนตรี” และบัตรคำหมวด “เวลา” อย่างละ ๑ ใบที่ตรงกับเหตุการณ์นั้น ๆ พร้อมกับอธิบายเหตุการณ์นั้นสั้น ๆ เมื่อหมดเวลา ๑ นาทีแล้ว พิธีกรเป็นผู้เฉลยคำตอบ โดยมีเกณฑ์การได้คะแนน ดังนี้
 - ถ้าเลือกบัตรคำหมวด “นายกรัฐมนตรี” และบัตรคำหมวด “เวลา” ถูกต้องทั้งหมด จะได้รับ ๒ คะแนน
 - ถ้าเลือกบัตรคำหมวด “นายกรัฐมนตรี” และบัตรคำหมวด “เวลา” ถูกต้องเพียงแค่อันเดียว จะได้รับ ๑ คะแนน
 - ถ้าเลือกบัตรคำหมวด “นายกรัฐมนตรี” และบัตรคำหมวด “เวลา” ไม่ถูกต้องทั้งหมด จะไม่ได้รับคะแนน
๓. การเล่นเกมจะเล่นทีละ ๑ กลุ่ม เรียงตามลำดับของกลุ่มที่จับสลากในข้อ ๑ จนกระทั่งหมดบัตรคำหมวดเหตุการณ์ หรือจนกระทั่งได้เวลาอันสมควร เป็นอันจบเกม กลุ่มใดที่ได้คะแนนรวมมากที่สุดจะเป็นผู้ชนะ

หมายเหตุ : ครูสามารถเพิ่มเติมเหตุการณ์ทางการเมืองได้ตามความเหมาะสม

บัตรคำหมวด “เหตุการณ์”

ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับแรก

กบฏบวรเดช

รัชกาลที่ ๗ สละราชสมบัติ

ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑-๑๒

รัฐประหารโดยจอมพลผิน ชุณหะวัณ

รัฐประหารโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

ประกาศใช้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ถึงแก่อสัญกรรม

ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๘

รัฐประหารโดยจอมพลถนอม กิตติขจร

เหตุการณ์ “๑๔ ตุลาคม”

เหตุการณ์ “๖ ตุลาคม”
และรัฐประหารโดยพลเรือเอก สงัด ชลออยู่

ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๓

คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓

(ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย)

รัฐประหารโดยพลเอกสุนทร คงสมพงษ์

เหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ”

วิกฤตการณ์ “ต้มยำกุ้ง”

ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๖

รัฐประหารโดยพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

รัฐประหารโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒๐

บัตรคำหมวด “นายกรัฐมนตรี”

พระยามโนปกรณนิติธาดา (ก้อน หุตะสิงห์)

พระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน)

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

พันตรีควง อภัยวงศ์

นายทวี บุณยเกตุ

หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช

นายปรีดี พนมยงค์

พลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์

นายพจน์ สารสิน

จอมพลถนอม กิตติขจร

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

นายสัญญา ธรรมศักดิ์

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

นายธานินทร์ กรัยวิเชียร

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

นายอานันท์ ปันยารชุน

พลเอกสุจินดา คราประยูร

นายชวน หลีกภัย

นายบรรหาร ศิลปอาชา

พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ

นายทักษิณ ชินวัตร

พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์

นายสมัคร สุนทรเวช

นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

บัตรคำหมวด “เวลา”

๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

พ.ศ. ๒๔๗๖

พ.ศ. ๒๔๗๗

พ.ศ. ๒๔๘๒-๒๔๘๕

พ.ศ. ๒๔๙๐

พ.ศ. ๒๕๐๐

พ.ศ. ๒๕๐๔

พ.ศ. ๒๕๐๖

พ.ศ. ๒๕๑๑

พ.ศ. ๒๕๑๔

พ.ศ. ๒๕๑๖

พ.ศ. ๒๕๑๙

พ.ศ. ๒๕๒๑

พ.ศ. ๒๕๒๓

พ.ศ. ๒๕๓๔

พ.ศ. ๒๕๓๕

กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

พ.ศ. ๒๕๔๙

พ.ศ. ๒๕๕๗

พ.ศ. ๒๕๖๐

เฉลยและคำอธิบายเหตุการณ์

บัตรคำ			คำอธิบาย
เหตุการณ์	นายกรัฐมนตรี	เวลา	
ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับแรก	พระยามโนปกรณ- นิติธาดา (ก้อน หุตะสิงห์)	๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕	ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ คณะราษฎรได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยาม (ฉบับชั่วคราว) ซึ่งได้กำหนดให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
กบฏบวรเดช	พระยาพหลพล- พยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน)	พ.ศ. ๒๔๗๖	กบฏบวรเดชเป็นความพยายามในการยึดอำนาจจากรัฐบาลพระยาพหลพลพยุหเสนา โดยมีผู้นำคือพระองค์เจ้าบวรเดช ได้นำกำลังทหารจากหัวเมืองมาประชิดพระนคร และยื่นคำขาดให้รัฐบาลถวายคืนพระราชอำนาจแก่พระมหากษัตริย์ รัฐบาลทำการปราบปรามฝ่ายกบฏอย่างหนักและได้รับชัยชนะ พระองค์เจ้าบวรเดชได้ลี้ภัยไปยังอินโดจีน
รัชกาลที่ ๗ สละราชสมบัติ	พระยาพหลพล- พยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน)	พ.ศ. ๒๔๗๗	ในการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ แม้ว่าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) จะทรงยินยอมเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่ก็ปรากฏว่าพระองค์กับรัฐบาลคณะราษฎรได้มีความคิดเห็นไม่ตรงกันหลายประการ รัชกาลที่ ๗ จึงทรงตัดสินใจสละราชสมบัติ ขณะที่ประทับที่ประเทศอังกฤษเพื่อรักษาพระวรกาย เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗
ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑-๑๒	จอมพล ป. พิบูลสงคราม	พ.ศ. ๒๔๘๒- ๒๔๘๕	จอมพล ป. พิบูลสงครามมีแนวคิดในการทำให้ประเทศไทยมีความเป็นอารยะในด้านต่าง ๆ จึงได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญจำนวน ๑๒ ฉบับ เช่น เปลี่ยนชื่อประเทศจาก “สยาม” เป็น “ไทย” การแต่งกายให้สุภาพ การกำหนดกิจวัตรประจำวันของคนไทย เป็นต้น
รัฐประหารโดย จอมพลผิน ชูณหะวัณ	พลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์	พ.ศ. ๒๔๙๐	คณะรัฐประหารนำโดยจอมพลผิน ชูณหะวัณ ได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์เมื่อ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐ นับเป็นการขจัดอำนาจของคณะราษฎรสายพลเรือน และทำให้คณะนายทหารเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น

บัตรคำ			คำอธิบาย
เหตุการณ์	นายกรัฐมนตรี	เวลา	
รัฐประหารโดย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	จอมพล ป. พิบูลสงคราม	พ.ศ. ๒๕๐๐	คณะปฏิวัตินำโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยมีชนวนเหตุมาจากการเลือกตั้งที่ไม่โปร่งใสก่อนหน้านี้ การรัฐประหารครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองแบบเผด็จการทหารที่ยาวนานต่อเนื่องกว่า ๑๑ ปี
ประกาศใช้ แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	พ.ศ. ๒๕๐๔	ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นับเป็นการประกาศแผนในการพัฒนาประเทศในระยะยาวครั้งแรก และเป็นจุดเริ่มต้นในการใช้แผนพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศมาจนถึงปัจจุบัน
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ถึงแก่อสัญกรรม	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	พ.ศ. ๒๕๐๖	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ถึงแก่อสัญกรรมเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ นับเป็นนายกรัฐมนตรีที่คนแรกได้ถึงแก่อสัญกรรมขณะดำรงตำแหน่ง โดยผู้ที่มาดำรงตำแหน่งสืบทอดอำนาจต่อมาคือ จอมพลถนอม กิตติขจร
ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๘	จอมพลถนอม กิตติขจร	พ.ศ. ๒๕๑๑	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๑ ประกาศใช้หลังจากที่สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยาวนานกว่า ๙ ปี และหลังจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้ได้มีการเลือกตั้งทั่วไปในปีถัดมา ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรคสหประชาไทยชนะการเลือกตั้งและจอมพลถนอม กิตติขจรได้กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรี
รัฐประหารโดย จอมพลถนอม กิตติขจร	จอมพลถนอม กิตติขจร	พ.ศ. ๒๕๑๔	“คณะปฏิวัติ” นำโดยจอมพลถนอม กิตติขจรได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือนของตนเอง ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๑ มีผลทำให้รัฐสภาและพรรคการเมืองถูกยกเลิก เป็นการกลับไปสู่การปกครองโดยทหารอีกครั้งหลังจากมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งเพียงแค่ ๒ ปี

บัตรคำ			คำอธิบาย
เหตุการณ์	นายกรัฐมนตรี	เวลา	
เหตุการณ์ “๑๔ ตุลาคม”	จอมพลถนอม กิตติขจร	พ.ศ. ๒๕๑๖	ความไม่พอใจรัฐบาลทหารของจอมพลถนอม กิตติขจรได้สั่งสมมากขึ้น จนกระทั่งเกิดการ ชุมนุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และเดินขบวน ครั้งใหญ่เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญในวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ แม้ว่าการเจรจาระหว่าง รัฐบาลกับแกนนำผู้ชุมนุมจะประสบความสำเร็จ แต่ในวันถัดมาได้เกิดการจลาจลและปราบปราม ผู้ชุมนุมจนมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก กระทั่งในเย็นวันนั้น จอมพลถนอม กิตติขจรได้ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและเดินทาง ลี้ภัยไปยังต่างประเทศ
เหตุการณ์ “๖ ตุลาคม” และรัฐประหาร โดยพลเรือเอก สงัด ชลออยู่	หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช	พ.ศ. ๒๕๑๙	ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๑๙ จอมพลถนอม กิตติขจร เดินทางกลับมายังประเทศไทย ทำให้ กลุ่มนักศึกษาไม่พอใจและชุมนุมประท้วงที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่ามกลางกระแสที่ กลุ่มนักศึกษาถูกโจมตีว่าเป็นคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งเช้าวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ตำรวจและมวลงได้บุกมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์และกวาดล้างผู้ชุมนุมจนมี ผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก ต่อมาในเย็น วันนั้น “คณะปฏิรูปการปกครอง” นำโดย พลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ได้ทำรัฐประหารยึด อำนาจรัฐบาลหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช
ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๑๓	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	พ.ศ. ๒๕๒๑	หลังจากการรัฐประหารใน พ.ศ. ๒๕๑๙ และอีก ครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้มีการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับถาวรขึ้น และประกาศใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ หลังจากนั้นได้มีการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐสภาลงมติให้พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมน นันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี
คำสั่ง นายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ (ผู้ร่วมพัฒนา ชาติไทย)	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	พ.ศ. ๒๕๒๓	เป็นคำสั่งประกาศใช้ในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์เป็นนายกรัฐมนตรี คำสั่งนี้มีผลทำ ให้นโยบายการปราบปรามคอมมิวนิสต์อย่าง รุนแรงก่อนหน้านี้เปลี่ยนเป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้เข้าร่วมพรรคคอมมิวนิสต์ได้มาเป็น “ผู้ร่วม พัฒนาชาติไทย” และให้ความสำคัญกับ มาตรการทางการเมืองเหนือการปฏิบัติการทาง ทหาร

บัตรคำ			คำอธิบาย
เหตุการณ์	นายกรัฐมนตรี	เวลา	
รัฐประหารโดย พลเอกสุนทร คงสมพงษ์	พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	พ.ศ. ๒๕๓๔	“คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.)” นำโดยพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ได้ รัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ คณะรัฐประหารยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๒๑ และเชิญนายอานันท์ ปันยารชุนมาเป็น นายกรัฐมนตรี
เหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ”	พลเอกสุจินดา คราประยูร	พ.ศ. ๒๕๓๕	ภายหลังจากรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกาศใช้และมีการเลือกตั้งทั่วไป รัฐสภาได้ลง มติให้พลเอกสุจินดา คราประยูร สมาชิกของ รสช. เป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้ประชาชนไม่ พอใจการสืบทอดอำนาจของคณะรัฐประหาร และชุมนุมเรียกร้องให้พลเอกสุจินดาลาออก รัฐบาลได้ปราบปรามการชุมนุมจนกระทั่งมี ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ในที่สุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรง เติอนสติทั้งสองฝ่ายและพลเอกสุจินดาได้ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
วิกฤตการณ์ “ต้มยำกุ้ง”	พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ	กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐	วิกฤตการณ์ “ต้มยำกุ้ง” เป็นวิกฤตทาง เศรษฐกิจในสมัยของรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เกิดขึ้นจากการประกาศลอยตัวค่าเงิน บาท ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนตัวอย่างทันทีทันใด ส่งผลให้ธุรกิจต่าง ๆ ได้รับความกระทบอย่างหนัก รวมถึงยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ในทวีปเอเชีย วิกฤตการณ์ครั้งนี้ส่งผลทำให้ รัฐบาลถูกกดดันอย่างหนัก จนกระทั่งพลเอก ชวลิตลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๑๖	นายชวน หลีกภัย	๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐	ภายหลังจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้เกิดกระแสการปฏิรูปการเมืองที่ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น จนกระทั่งเกิด กระแสการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ในการ จัดทำร่างรัฐธรรมนูญมีการจัดตั้งสภาร่าง รัฐธรรมนูญที่มีการเลือกตั้งโดยอ้อมและรับฟัง ความเห็นของประชาชน จนกระทั่งได้ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้รับฉายาว่า “รัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน”

บัตรคำ			คำอธิบาย
เหตุการณ์	นายกรัฐมนตรี	เวลา	
รัฐประหารโดย พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน	นายทักษิณ ชินวัตร	พ.ศ. ๒๕๔๙	“คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข” โดยพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้ทำ การรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ผลจากการรัฐประหารครั้งนี้ได้ยกเลิก รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้ร่าง รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งได้ประกาศใช้ใน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งนับเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีการ ออกเสียงประชามติของประชาชน
รัฐประหารโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	พ.ศ. ๒๕๕๗	“คณะรักษาความสงบแห่งชาติ” โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ทำการรัฐประหารยึด อำนาจจากรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร หลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่ต่อเนื่อง มาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๖ หลังจาก รัฐประหารได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้มีการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่
ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๐	พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	พ.ศ. ๒๕๖๐	ภายหลังจากการรัฐประหาร พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ที่ได้กำหนดให้มีการ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ กระบวนการร่าง รัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นและได้มีการลงประชามติใน พ.ศ.๒๕๕๙ จากนั้นจึงมีการประกาศใช้ในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้
วิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย
(พ.ศ.๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน)

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามรายการประเมิน โดยตามเกณฑ์
 คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้ ๑. สรุปพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)				
ด้านทักษะกระบวนการ ๑. สืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย				
ด้านคุณลักษณะ ๓. เห็นความสำคัญของพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ๔. เห็นคุณค่าของการใช้หลักฐานที่น่าเชื่อถือในการยืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์				
รวม				
ร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๓๖} \times ๑๐๐$				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ **พอใช้** ขึ้นไป

เกณฑ์คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้				
๑. สรุปพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline)	สามารถสรุปพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline) ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	สามารถสรุปพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline) ได้ ครบถ้วนและถูกต้องบางส่วน	สามารถสรุปพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline) ได้ถูกต้องบางส่วน	ไม่สามารถสรุปพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยในรูปแบบเส้นเวลา (Timeline) ได้
ด้านทักษะกระบวนการ				
๑. สืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย	สามารถสืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยได้อย่างครบถ้วนและน่าเชื่อถือมากกว่า ๓ แหล่ง	สามารถสืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยได้บางส่วนและน่าเชื่อถือ ๒-๓ แหล่ง	สามารถสืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยได้บางส่วนและน่าเชื่อถือเพียงแหล่งเดียว	ไม่สามารถสืบค้นหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตยได้
ด้านคุณลักษณะ				
๑. เห็นความสำคัญของพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน	แสดงออกถึงความสำคัญของพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบันได้อย่างรอบด้านและสมเหตุสมผล	แสดงออกถึงความสำคัญของพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบันได้อย่างสมเหตุสมผลในบางประเด็น	แสดงออกถึงความสำคัญของพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบันได้ในมุมเดียว	ไม่สามารถแสดงออกถึงความสำคัญของพัฒนาการในสมัยประชาธิปไตยที่มีต่อผลต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบันได้
๒. เห็นคุณค่าของการใช้หลักฐานที่น่าเชื่อถือในการยืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์	แสดงออกถึงคุณค่าการใช้หลักฐานที่น่าเชื่อถือในการยืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา	แสดงออกถึงคุณค่าการใช้หลักฐานที่น่าเชื่อถือในการยืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ได้สอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษาเป็นส่วนใหญ่	แสดงออกถึงคุณค่าการใช้หลักฐานที่น่าเชื่อถือในการยืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ได้สอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษาเป็นบางส่วน	ไม่สามารถแสดงออกถึงคุณค่าการใช้หลักฐานที่น่าเชื่อถือในการยืนยันข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒		
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างความเจริญ</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด</p> <p>พระมหากษัตริย์ในสมัยประชาธิปไตย นับตั้งแต่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) จนถึงรัชกาลปัจจุบัน ทรงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเจริญและความมั่นคงของชาติในด้านต่าง ๆ ในฐานะเป็นพระประมุขของชาติภายใต้รัฐธรรมนูญและเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ด้านความรู้</p> <p>๑. สรุปบทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างความเจริญ และความมั่นคงของชาติ</p> <p>ด้านทักษะและกระบวนการ</p> <p>๑. วิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบันจากการศึกษาแหล่งข้อมูล</p> <p>ด้านคุณลักษณะ</p> <p>๑. เห็นความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสร้างความเจริญ และความมั่นคงของชาติ</p>	<p>เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างความเจริญ</p> <p>และ ความมั่นคงของชาติ</p> <p>รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>การจัดเตรียมสถานที่ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ครูจัดโต๊ะในห้องเรียนเป็น ๔ กลุ่ม เพื่อทำเป็น สถานีการเรียนรู้จำนวน ๔ สถานี โดยในแต่ละสถานี ใจว่าไป ความรู้พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ ๔ รัชกาล ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานีที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) - สถานีที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ ๘) - สถานีที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) - สถานีที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลปัจจุบัน) <p>ขั้นนำ</p> <p>๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในปัจจุบันโดยใช้ประเด็นคำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระมหากษัตริย์รัชกาลปัจจุบันมีพระนามว่า 	<p>แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑. หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p> <p>๒. อินเทอร์เน็ต</p> <p>สื่อ</p> <p>๑. ใบความรู้พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน</p> <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <p>๑. ใบงาน เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างความเจริญและความมั่นคงของชาติ</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน/ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรคความเจริญ และความมั่นคงของชาติ และควมมั่นคงของชาติ วิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เวลา ๑ ชั่วโมง	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๒. เห็นคุณค่าของพระมหากษัตริย์ในฐานะเป็นพระประมุขของชาติภายใต้รัฐธรรมนูญและเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน สมรรถนะที่่ต้องการเกิดกับผู้เรียน ๑. การสื่อสาร การรับและส่งสารบนความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสื่อดิจิทัลได้อย่างดี ๒. การรวมพลังทำงานเป็นทีม การเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ ใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดที่แตกต่างสู่การตัดสินใจเป็นทีมอย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี จนทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	อย่างเป็น (คำตอบ : พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว) - พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวมีอะไรบ้าง (แนวคำตอบ : โครงการจิตอาสาพระราชทาน ๙๐๔ การพระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ ฯลฯ) ชั้นสอน ๒. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในแต่ละรัชกาลที่ ๑-๓ โดยในแต่ละรอบ แต่ละกลุ่มจะศึกษาในกลุ่มและ ๑ ศึกษาการเรียนรู้เป็นเวลา ๕ นาที โดยในระหว่างการศึกษา นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์แต่ละรัชกาลจากพระราชกรณียกิจและบันทึกลงในใบงาน เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรคความเจริญและความมั่นคงของชาติ เมื่อหมดเวลาแล้ว ครูให้สัญญาณเพื่อให้แต่ละกลุ่มเปลี่ยนไปศึกษาสถานการณ์การเจริญรุดไป จนกระทั่งทุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒		
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรคความเจริญ และความมั่นคงของชาติ เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒</p> <p>เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรคความเจริญ และความมั่นคงของชาติ</p> <p>รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖</p>	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
<p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และวัฒนธรรม</p> <p>๓. การคิดขั้นสูง</p> <p>การไตร่ตรอง คิดวิพากษ์ คิดอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีความยืดหยุ่นทางความคิด ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบรอบด้าน</p> <p>๓.๑ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>๓.๑ การคิดอย่างเป็นระบบ</p> <p>๔. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p> <p>ติดตามและประเมินสถานการณ์และประเด็นสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีวิจารณญาณและสม่ำเสมอ กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมทางสังคมและหาทางออกร่วมกันโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและสันติวิธี</p>	<p>กลุ่มศึกษาศรบททุกสถานการเรียนรู้</p> <p>๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ของตนเอง กลุ่มละไม่เกิน ๓ นาที โดยหลังจากการนำเสนอครบทุกกลุ่มแล้ว นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน โดยครูสรุปการอภิปรายของนักเรียนลงบนกระดานในรูปแบบผังความคิด (mind map)</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>๔. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ โดยใช้ประเด็นคำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน มีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรคความเจริญและความมั่นคงของชาติอย่างไรบ้าง (แนวคำตอบ: ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานับประการทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อบำบัดทุกข์ และบำรุงสุขของประชาชน) - จากบทบาทของพระมหากษัตริย์ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพระมหากษัตริย์ในยุค 	

<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒</p>	
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวินิจฉัยกลุ่มสาระฯ วิทยาศาสตร์ เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างความเจริญ และความมั่นคงของชาติ ระยะเวลา ๑ ชั่วโมง</p>	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
<p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p>	<p>รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒</p>
<p>ปัจจุบันอย่างไร (แนวคำตอบ : พระมหากษัตริย์ใน ยุคปัจจุบันทรงอยู่ในสถานะเป็นพระประมุขของ ชาติภายใต้รัฐธรรมนูญในระบอบประชาธิปไตย เป็น สัญลักษณ์ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ และทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน)</p>	

ชุดใบความรู้
เรื่อง พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน

ใบความรู้ สถานีที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗)

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์ กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา พระราชสมภพเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๖ เป็นพระราชโอรสพระองค์สุดท้ายในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี ทรงอภิเษกสมรสกับสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี (หม่อมเจ้าหญิงรำไพพรรณี สวัสดิวัตน์) เสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ สืบต่อจากพระเชษฐา คือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘

อยู่ระหว่างปรับปรุง

พระราชกรณียกิจสำคัญ

- ทรงปฏิรูปจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษา และยกระดับสู่ระดับปริญญาตรีโดยสมบูรณ์ โดยมีการประสาทปริญญาเวชชบัณฑิตชั้นตรี (แพทยศาสตรบัณฑิต) เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓

- ทรงจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับพิมพ์อักษรไทยสมบูรณ์ ขนานนามว่า “พระไตรปิฎกสยามรัฐ”

- โปรดเกล้าฯ ให้มีการประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาสำหรับเด็ก และจัดพิมพ์แจกจ่ายในพระราชพิธีวิสาขบูชาเป็นประจำทุกปี ซึ่งได้มีการดำเนินการสืบมาจนถึงปัจจุบัน

- มีพระราชดำริที่จะปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นให้เป็นแบบเทศบาล เพื่อให้เป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่น โดยโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติการจัดสภาบำรุงสถานที่ทะเลฝั่งตะวันตก พ.ศ. ๒๔๖๙

- ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ กรุงรัตนโกสินทร์มีอายุครบ ๑๕๐ ปี โปรดเกล้าฯ ให้มีพระราชพิธีฉลองพระนคร ๑๕๐ ปี อีกทั้งโปรดให้สร้างสะพานสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าสำหรับข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี และพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเป็นที่ระลึก

- ในช่วงทศวรรษที่ ๒๔๗๐ เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ได้มีความพยายามแก้ปัญหาเศรษฐกิจ เช่น การลดรายจ่ายของรัฐ การแก้ปัญหาผลผลิตการเกษตรตกต่ำด้วยการเผยแพร่ความรู้ในการทำเกษตร การจัดหาทุนดอกเบี้ยต่ำให้เกษตรกร และแก้ปัญหาการผูกเอาเปรียบโดยพ่อค้าคนกลาง โดยการขยายกิจการ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

ที่มา : <https://www.kpi.ac.th/about/thehistory>

สหกรณ์ออกไป ตลอดจนการริเริ่มโครงการชลประทานใหม่ ๆ และขยายเส้นทางรถไฟ เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง เป็นต้น

- มีพระราชดำริเรื่องการปกครองในระบอบพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๙ ได้มีพระราชหัตถเลขาและพระราชปวงจนถึงพระยากัลยาณไมตรี (ดร.ฟรานซิส บี. แซร์) เกี่ยวกับสภาพการณ์ทางการเมือง พระยากัลยาณไมตรีได้ตอบพระราชปวงและถวายร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรก ต่อมาได้โปรดเกล้าให้ที่ปรึกษากระทรวงการต่างประเทศและปลัดทูตฉลองกระทรวงการต่างประเทศร่วมกันยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ แล้วเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

- คณะราษฎรได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จแปรพระราชฐานไปยังพระราชวังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ คณะราษฎรได้มีหนังสือกราบบังคมทูลเชิญเสด็จกลับคืนพระนคร และเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยาม พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยทรงเติมคำว่า “ชั่วคราว” ลงในชื่อรัฐธรรมนูญฉบับแรก และขอให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร การร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จสิ้นและมีพระราชพิธีประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรในวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

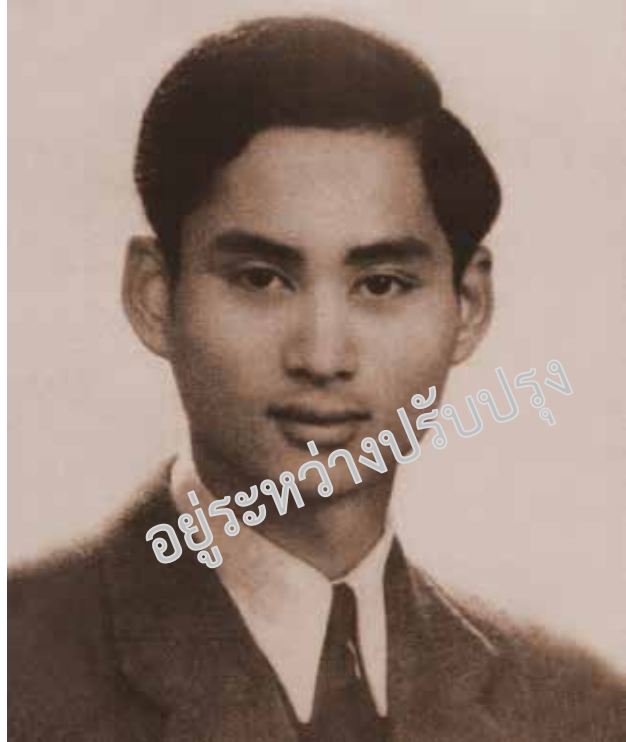
ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว แม้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจะทรงยินยอมเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญและให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในระยะเปลี่ยนผ่าน แต่ก็เกิดความขัดแย้งทางความคิดเห็นระหว่างพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกับคณะราษฎร ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จไปรักษาพระอาการประชวร ณ ประเทศอังกฤษ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ต่อมาพระองค์ทรงตัดสินใจสละราชสมบัติโดยพระราชทานพระราชหัตถเลขาสละราชสมบัติเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ขณะประทับ ณ ประเทศอังกฤษ และได้ประทับอยู่ที่ประเทศนั้นจนเสด็จสวรรคตด้วยโรคพระหทัยวาย เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ สิริรวมพระชนมายุได้ ๔๘ พรรษา ทรงครองราชสมบัติได้ ๙ ปี

ใบความรู้ สถานีที่ ๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ ๘)

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๘ ทรงมีพระชาติกำเนิดเป็นหม่อมเจ้า มีพระนามเดิมว่า หม่อมเจ้าอานันทมหิดล เป็นพระราชโอรสสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก (สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระราชโอรสในรัชกาลที่ ๕) และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (หม่อมสังวาลย์ มหิดล) เสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ สืบต่อจากพระปิตุลา คือ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงสละราชสมบัติเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ขณะมีพระชนมายุได้ ๙ พรรษา

พระราชกรณียกิจสำคัญ

แม้จะทรงครองราชย์สมบัติขณะยังทรงพระเยาว์ และเวลาส่วนใหญ่ในรัชกาลจะประทับ ณ ต่างประเทศด้วยเหตุผลด้านการศึกษาและภาวะสงครามโลกครั้งที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทรได้เสด็จนิวัตประเทศไทย ๒ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ ขณะมีพระชนมายุได้ ๑๓ พรรษา และครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๔๘๙ ขณะมีพระชนมายุ ๒๐ พรรษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครั้งหลัง ได้ทรงบรรลุนิติภาวะโดยสมบูรณ์ จึงทรงประกอบพระราชกรณียกิจในฐานะพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญและได้ทรงบำรุงขวัญคนไทยภายหลังจากสภาวะสงคราม พระราชกรณียกิจที่สำคัญมีดังนี้

- เสด็จพระราชดำเนินตรวจพลสวนสนามของกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรพร้อมกับ ลอร์ด หลุยส์ เมานต์แบตเทน ผู้บัญชาการทหารฝ่ายสัมพันธมิตรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ณ ท้องสนามหลวง
- เสด็จเยี่ยมหน่วยงานราชการและราษฎรในหลายจังหวัด
- เสด็จไปในการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ และทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๔๘๙
- เสด็จประพาสสำเพ็ง ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันระหว่างคนไทยกับคนจีนหลังเกิดความริ้วฉาน จนมีการต่อสู้กันในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระอัฐมรามาธิบดินทร
ที่มา : <http://www.memohallchula.ac.th/article/n/>

- เสด็จทอดพระเนตรการทำนาและกิจการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และทรงหว่านข้าวด้วยพระองค์เองในแปลงนา ณ เกษตรกลางบางเขน เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ นับเป็นพระราชกรณียกิจสุดท้ายของพระองค์

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ทรงมีกำหนดการเสด็จกลับประเทศสวีตเซอร์แลนด์เพื่อศึกษาต่อในวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ แต่ในวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ก่อนเสด็จกลับเพียง ๔ วัน ได้เสด็จสวรรคต ณ พระที่นั่งบรมพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง สิริรวมพระชนมายุได้ ๒๐ พรรษา ทรงครองราชย์สมบัติได้ ๑๒ ปี

ใบความรู้ สถานีที่ ๓

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙)

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชสมภพเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ เป็นพระราชโอรสสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก (สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระราชโอรสในรัชกาลที่ ๕) และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (หม่อมสังวาลย์ มหิดล) และทรงเป็นพระอนุชาในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ สืบต่อจากพระเชษฐาเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงอภิเษกสมรสกับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง (หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ มีพระราชโอรสธิดารวม ๔ พระองค์

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ที่มา : เว็บไซต์กรมประชาสัมพันธ์
<https://www.prd.go.th/th/page/item/index/id/1>

พระราชกรณียกิจสำคัญ

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จนิวัตประเทศไทยเป็นการถาวรตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๕ พระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการตลอดระยะเวลา ๗๐ ปีที่พระองค์ทรงครองราชสมบัติ พระราชกรณียกิจที่สำคัญมีดังนี้

- ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ เช่น ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่าง ๆ รวมไปถึงทรงมีบทบาทในการคลี่คลายวิกฤตการณ์ทางการเมือง เช่น เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ และเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. ๒๕๓๕

- ทรงสนพระราชหฤทัยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร ได้เสด็จทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ และได้พระราชทานโครงการในพระราชดำริมากกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎร ครอบคลุมทั้งด้านการเกษตรกรรม การพัฒนาทรัพยากรดินและน้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาเมือง การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม การศึกษา การสาธารณสุข เช่น

โครงการหลวง พระราชดำริ “ฝนหลวง” การปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง โครงการแก้มลิง มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ทุนอานันทมหิดล เป็นต้น

- พระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ เมื่อประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ทรงเน้นย้ำหลักการดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่คนไทยโดยเน้นการพึ่งตนเองเป็นหลัก รัฐบาลจึงได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศโดยบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๙ เป็นต้นมา

- ทรงเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ทรงพระผนวชในพระพุทธศาสนาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ อีกทั้งยังทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้รุ่งเรือง เช่น ทรงอุปถัมภ์การจัดพิมพ์พระไตรปิฎกและอรรถกถาฉบับแปลภาษาไทย ทรงอุปถัมภ์การศึกษาของคณะสงฆ์ เป็นต้น นอกจากนี้ในฐานะทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภก ได้ทรงอุปถัมภ์ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย ทำให้ประชาชนทุกศาสนาได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในประเทศไทย

- ในด้านศิลปวัฒนธรรม ทรงให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรมของไทย เช่น การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ในการสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ปูชนียสถานและศิลปวัตถุสำคัญ ได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ นอกจากนี้ยังทรงมีพระปรีชาสามารถในทางศิลปะ ทั้งทางด้านดนตรี ทัศนศิลป์และวรรณศิลป์ ดังจะเห็นได้จากพระราชนิพนธ์และผลงานฝีพระหัตถ์มากมาย

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๗ แม้คณะแพทย์ได้ถวายการรักษาอย่างใกล้ชิดจนสุดความสามารถ แต่พระอาการได้ทรุดหนักลงตามลำดับ และเสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๕๒ น. สิริรวมพระชนมายุได้ ๘๘ พรรษา ทรงครองราชย์สมบัติได้ ๗๐ ปี

ใบความรู้ สถานีที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลปัจจุบัน)

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีพระนามเมื่อแรกประสูติว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี ครองราชย์สมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑๐ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ สืบต่อจากสมเด็จพระบรมชนกนาถเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พระราชกรณียกิจสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปณิธานในการสืบสาน รักษาและต่อยอดแนวพระราชดำริและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ดังพระปฐมบรมราชโองการที่พระราชทานเมื่อพระราชพิธีบรมราชาภิเษกกว่า “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” อีกทั้งยังทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ในฐานะองค์พระประมุขเพื่อประโยชน์สุขแห่งประชาชน ดังนี้

- ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ เช่น โปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญรวมถึงกฎหมายต่าง ๆ

- ทรงสนับสนุนด้านการศึกษา โดยได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ นำไปเป็นทุนก่อสร้างโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจำนวน ๖ โรงเรียน นอกจากนี้ยังได้รับโรงเรียนต่าง ๆ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมีพระราชดำริจัดตั้ง “มูลนิธิทุนการศึกษาพระราชทาน สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (ม.ท.ศ.)” สำหรับพระราชทานทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์

- ทรงสนับสนุนด้านการสาธารณสุข โดยรับเป็นองค์นายกกิตติมศักดิ์มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช โดยมีการสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชครอบคลุม ๔ ภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการสร้างโรงพยาบาลทั้งสิ้น ๒๑ แห่ง และได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชแต่ละแห่งด้วย

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ที่มา : เว็บไซต์กรมประชาสัมพันธ์

<https://www.prd.go.th/th/page/item/index/id/1>

พระองค์เอง อย่างน้อยแห่งละ ๓ ครั้ง คือ วางศิลาฤกษ์ เปิดโรงพยาบาล และเยี่ยมโรงพยาบาล รวมไปถึงในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานรถเก็บตัวอย่างชีวโมเลกุล รวมไปถึงอุปกรณ์การแพทย์ต่าง ๆ อีกด้วย

- โปรดเกล้าฯ ให้หน่วยราชการในพระองค์ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ร่วมกันจัดงาน “อุ่นไอรัก คลายความหนาว” ที่พระลานพระราชวังดุสิตและสนามเสือป่า ระหว่างวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ถึง ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ และงาน “อุ่นไอรัก คลายความหนาว สายน้ำแห่งรัตนโกสินทร์” ระหว่างวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ - ๑๙ มกราคม ๒๕๖๒ เพื่อพระราชทานความสุขให้ประชาชน และเผยแพร่ความงดงามของความเป็นไทย

- โปรดเกล้าฯ พระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชนในยามที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยเช่น การพระราชทานอุปกรณ์การปฏิบัติงาน การจัดตั้งโรงครัวพระราชทาน เป็นต้น

- มีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อช่วยเหลือราษฎรในท้องถิ่นให้ได้มีเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่ และนำมาปรับปรุงงานเกษตรกรรมของตนให้ได้ผลผลิตมากขึ้น นอกจากนี้ยังทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระบรมชนกนาถอย่างต่อเนื่อง

- โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโครงการ “จิตอาสา เราทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์” เพื่อให้ประชาชนมีความสมัครสมานสามัคคี มีความสุขและประเทศชาติมีความมั่นคงอย่างยั่งยืน

ใบงาน
เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน
ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ

คำชี้แจง : นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์แต่ละรัชกาลจากพระราชกรณียกิจ และบันทึกลงในใบงาน

สถานที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗)

พระราชกรณียกิจด้านการเมือง	พระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจ	พระราชกรณียกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม

สถานที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ ๘)

พระราชกรณียกิจด้านการเมือง	พระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจ	พระราชกรณียกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม

สถานีที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙)

พระราชกรณียกิจด้านการเมือง	พระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจ	พระราชกรณียกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม

สถานีที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลปัจจุบัน)

พระราชกรณียกิจด้านการเมือง	พระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจ	พระราชกรณียกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม

ใบงาน

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน
ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ

คำชี้แจง : นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์แต่ละรัชกาลจากพระราชกรณียกิจ และบันทึกลงในใบงาน

สถานที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗)

พระราชกรณียกิจด้านการเมือง	พระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจ	พระราชกรณียกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม
<ul style="list-style-type: none"> - ตราพระราชบัญญัติการจัดสภาพารุงสถานที่ทะเลฝั่งตะวันตก พ.ศ. ๒๔๖๙ - มีพระราชดำริเรื่องการปกครองในระบอบพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยให้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ๒ ครั้ง - ทรงยินยอมเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ 	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ปัญหาเศรษฐกิจ เช่น การลดรายจ่ายของรัฐ การแก้ปัญหาผลผลิตการเกษตรตกต่ำด้วยการเผยแพร่ความรู้ในการทำการเกษตร การจัดหาทุนดอกเบี้ยต่ำให้เกษตรกร และแก้ปัญหาการถูกเอาเปรียบโดยพ่อค้าคนกลาง โดยการขยายกิจการสหกรณ์ออกไป ตลอดจนการริเริ่มโครงการชลประทานใหม่ ๆ และขยายเส้นทางรถไฟ เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - ทรงปฏิรูปจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษา และยกระดับสู่ระดับปริญญาตรีโดยสมบูรณ์ - ทรงจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับพิมพ์อักษรไทยสมบูรณ์ ขนานนามว่า “พระไตรปิฎกสยามรัฐ” - โปรดเกล้าฯ ให้มีการประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาสำหรับเด็ก - สร้างสะพานสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าสำหรับข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา

สถานที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ ๘)

พระราชกรณียกิจด้านการเมือง	พระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจ	พระราชกรณียกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม
<ul style="list-style-type: none"> - เสด็จพระราชดำเนินตรวจพลสวนสนามของกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรพร้อมกับ ลอร์ด หลุยส์ เมานต์แบตเทน - เสด็จไปในการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ และทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๔๘๙ 	<ul style="list-style-type: none"> - เสด็จทอดพระเนตรการทำนาและกิจการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และทรงหว่านข้าวด้วยพระองค์เองในแปลงนา ณ เกษตรกลางบางเขน 	<ul style="list-style-type: none"> - เสด็จเยี่ยมหน่วยงานราชการและราษฎรในหลายจังหวัด - เสด็จประพาสสำเพ็ง ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันระหว่างคนไทยกับคนจีนหลังเกิดความริ้วฉานจนมีการต่อสู้กันในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

สถานีที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙)

พระราชกรณียกิจด้านการเมือง	พระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจ	พระราชกรณียกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม
- ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมไปถึงทรงมีบทบาทในการคลี่คลายวิกฤตการณ์ทางการเมือง	- พระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - พระราชทานโครงการในพระราชดำริด้านการเกษตรกรรม การพัฒนาทรัพยากรดินและน้ำ เช่น โครงการหลวง ฝนหลวง โครงการแก้มลิง	- พระราชทานโครงการในพระราชดำริด้านการพัฒนาเมือง การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม การศึกษา การสาธารณสุข - ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและอุปถัมภ์ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย - ทรงให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรมของไทย เช่น การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ

สถานีที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลปัจจุบัน)

พระราชกรณียกิจด้านการเมือง	พระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจ	พระราชกรณียกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม
- ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ เช่น โปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐	มีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕ นอกจากนี้ยังทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระบรมชนกนาถอย่างต่อเนื่อง	- ทรงสนับสนุนด้านศึกษา ทั้งการจัดสร้างโรงเรียนและการพระราชทานทุนการศึกษา - - ทรงสนับสนุนด้านการสาธารณสุข โดยรับเป็นองค์นายกิตติมศักดิ์มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช - โปรดเกล้าฯ พระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชนในยามที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ - จัดตั้งโครงการ “จิตอาสา เราทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์”

แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้
วิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน
ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามรายการประเมิน โดยตามเกณฑ์คุณภาพการประเมิน (Rubric)

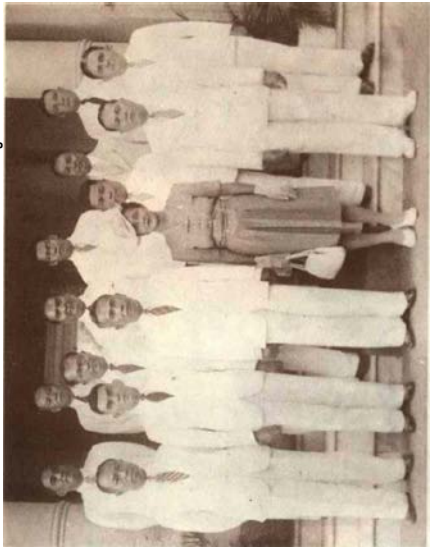
รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้ ๑. สรุปบทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบัน ในการสร้างสรรค์ความเจริญ และความมั่นคงของชาติ				
ด้านทักษะกระบวนการ ๑. วิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗ ถึงรัชกาลปัจจุบันจากการศึกษาแหล่งข้อมูล				
ด้านคุณลักษณะ ๕. เห็นความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสร้างสรรค์ความเจริญ และความมั่นคงของชาติ ๖. เห็นคุณค่าของพระมหากษัตริย์ในฐานะเป็นพระประมุขของชาติภายใต้รัฐธรรมนูญ และเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน				
รวม				
ร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๓๖} \times ๑๐๐$				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ **พอใช้** ขึ้นไป

<p style="text-align: center;">แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓</p> <p style="text-align: center;">หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวิวัฒนาการสู่ประชาธิปไตย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p style="text-align: center;">กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p>สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด</p> <p>นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ.๒๔๗๕ ได้มีการสร้างสรรคภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมตามยุคสมัย นอกจากนี้สถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐยังมีบทบาทในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยให้ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ด้านความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บอกภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตย ๒. สรุปบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย <p>ด้านทักษะและกระบวนการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. วิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย 	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นักเรียนพิจารณาภาพต่อไปนี้ <p style="text-align: center;">- การแต่งกายสมัยรัชกาลที่ ๕</p> <p>ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. (๒๕๒๕). สมุดภาพวิวัฒนาการแต่งกายสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. เข้าถึงเมื่อ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๔. เข้าถึงได้จาก ระบบคลังข้อมูลดิจิทัล กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม http://www.digitalcenter.finearts.go.th/book/show-product/2730</p>	<p>แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ๒. อินเทอร์เน็ต <p>สื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ภาพการแต่งกายสมัยรัชกาลที่ ๕ ๒. ภาพการแต่งกายสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ๓. ภาพการแต่งกายในปัจจุบัน ๔. ชุดใบความรู้ เรื่อง ประเด็นสำคัญของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) <p>ภาระงาน/ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ใบงาน เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน)
--	---	--	--

<p style="text-align: center;">แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓</p> <p style="text-align: center;">หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p style="text-align: center;">กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p style="text-align: center;">ตัวคุณลักษณะ</p> <p>๑. เห็นคุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย</p>	<p style="text-align: center;">สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน</p> <p>๑. การจัดการตนเอง กำกับตนเองให้ลงมือทำตามแผนได้ โดยมีความพยายาม อดทน มุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมาย</p>	<p style="text-align: center;">๒. การสื่อสาร การรับและส่งสารบนความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสื่อดิจิทัลเป็นอย่างดี</p>	<p style="text-align: center;">๓. การคิดขั้นสูง การไตร่ตรอง คิดวิพากษ์ คิดอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีความยืดหยุ่นทางความคิด ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบรอบด้าน</p>	<p>๓.๑ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>๓ .๑ ก อ ร ค ิ ต อ ย ่าง เป็น ระบบ</p>	<p style="text-align: center;">การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน/ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม 	<p style="text-align: center;">การวัดและประเมินผล</p> <p>แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาระงาน/ชิ้นงาน - การอภิปรายในชั้นเรียน - การสังเกตพฤติกรรม
<p style="text-align: center;">แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓</p> <p style="text-align: center;">เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน)</p> <p style="text-align: center;">รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖</p>	<p style="text-align: center;">การแต่งกายสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม</p> <p>ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. (๒๕๒๕). สมุดภาพวิวัฒนาการการแต่งกายสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. เข้าถึงเมื่อ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๔. เข้าถึงได้จาก ระบบคลังข้อมูลดิจิทัล กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม http://www.digitalcenter.finearts.go.th/book/show-product/2730</p>						

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาชาติไทย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕-ถึงปัจจุบัน)</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓</p>
<p>๔. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p> <p>ติดตามและประเมินสถานการณ์และประเด็นสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีวิจารณญาณและสม่ำเสมอ กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมทางสังคมและหาทางออกร่วมกันโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและสันติวิธี</p>	<p>- การแต่งกายในปัจจุบัน</p> <p>ที่มา : https://www.thairath.co.th/lifestyle/woman/871072</p>
	<p>จากนั้นอภิปรายร่วมกันว่าภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมการแต่งกายของไทยมีการเปลี่ยนแปลงมาอย่างไรจนกระทั่งมาถึงปัจจุบัน</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>๒. นักเรียนในห้องเรียนนับเลข ๑ ถึง ๕ เรียงไปจนครบทั้งห้อง จากนั้นให้นักเรียนที่มีหมายเลขประจำตัวแต่ละเลขศึกษาประเด็นสำคัญของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) จากใบความรู้ ดังนี้</p> <p>- นักเรียนที่นับหมายเลข ๑ ศึกษาใบความรู้ที่ ๑ วัฒนธรรมในยุครัฐนิยมของจอมพล ป. พิบูลสงคราม</p>

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาชาติไทย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕-ถึงปัจจุบัน)</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓</p> <p>รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖</p>	<p>เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
	<p>- นักเรียนที่นับหมายเลข ๒ ศึกษาใบความรู้ที่ ๒ วรรณกรรมในสมัยประชาธิปไตย</p> <p>- นักเรียนที่นับหมายเลข ๓ ศึกษาใบความรู้ที่ ๓ ศิลปวัฒนธรรมในสมัยรัชกาลที่ ๙</p> <p>- นักเรียนที่นับหมายเลข ๔ ศึกษาใบความรู้ที่ ๔ โครงการศิลปอาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง</p> <p>- นักเรียนที่นับหมายเลข ๕ ศึกษาใบความรู้ที่ ๕ โครงการศิลป์ในแห่งชาติ</p> <p>จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์และสรุปใน ใบงาน เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัย ประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน)</p> <p>๓. ครูสุมนักเรียนประมาณ ๕ คน (ใบความรู้ละ ๑ คน) มานำเสนอผลการศึกษาโดยสรุป โดยระหว่างการศึกษา ให้ตัวแทนนักเรียน ๑ คนเป็นผู้สรุปประเด็นของแต่ละ กลุ่มเขียนลงบนกระดานในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind map)</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>๔. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ โดยใช้ประเด็น คำถาม ดังนี้</p>	

<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน) เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>	<p style="text-align: center;">แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓</p> <p>- พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๕๓๕-ปัจจุบัน) มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยอย่างไร (แนวคำตอบ: มีผลทำให้การสร้างสรรคภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในแต่ละช่วงเวลาของสมัยประชาธิปไตยมีการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อช่วงเวลานั้น ๆ เช่น นโยบายรัฐนิยมของจอมพล ป. พิบูลสงคราม การสร้างสรรควรรณกรรมเพื่อสะท้อนแนวคิดการเมืองและสังคมของกลุ่มคนในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น)</p> <p>- สถาบันพระมหากษัตริย์และภาคีรัฐมีบทบาทในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยอย่างไร (แนวคำตอบ: สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ในฐานะเป็นหนึ่งในบ่อเกิดแห่งศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกชาติ จึงมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติที่สำคัญ เช่น โครงการศิลปปาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้ภาครัฐโดยหน่วยงาน เช่น กระทรวงวัฒนธรรม ยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชาติผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น การยกย่องศิลปินแห่งชาติ เป็นต้น)</p>
--	---

<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓</p>	
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน)</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p>	<p>เวลา ๑ ชั่วโมง</p> <p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓</p>
	<p>รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๖</p>
	<p>- ในฐานะที่นักเรียนเป็นคนรุ่นใหม่ นักเรียนจะส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยอย่างไรบ้าง (นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเอง)</p>

ชุดใบความรู้

เรื่อง ประเด็นสำคัญของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย
(พ.ศ.๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน)

ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง วัฒนธรรมในยุครัฐธรรมนูญของจอมพล ป. พิบูลสงคราม

จอมพล ป. พิบูลสงคราม
ที่มา : หนังสือ บันทึกการสัมมนา
จอมพล ป. พิบูลสงครามกับ
การเมืองไทยสมัยใหม่

จอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สืบต่อจาก พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ขณะอายุได้ ๔๑ ปี โดยในช่วงเวลานายกรัฐมนตรีสมัยแรกของ จอมพล ป. พิบูลสงครามนี้ (พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๗) ได้มีความพยายามสร้างสำนึกเรื่องชาติ คนไทยได้รับการกระตุ้นเตือนอยู่ตลอดเวลาว่าตนกำลังอยู่ใน “ประเทศสยามใหม่” ซึ่งกำลังพัฒนาไปสู่ความเป็นอารยะ จอมพล ป. พิบูลสงครามวางเป้าหมายสร้างประเทศให้ยิ่งใหญ่ และให้ประชาชนชาวไทยเป็นผู้ “มีวัฒนธรรมดี มีศีลธรรมดี มีอนามัยดี มีการแต่งกายอันเรียบร้อย มีที่พักอาศัยดี และมีที่ทำมาหากินดี...” โดยนับจากเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๒ ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้มีการประกาศใช้ “รัฐธรรมนูญ” ทั้งสิ้น ๑๒ ฉบับ เช่น การเปลี่ยนชื่อประเทศจาก “สยาม” เป็น “ไทย” การเคารพธงชาติ เพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี การให้ชาวไทยพยายามใช้เครื่องอุปโภคบริโภค ที่มีกำเนิดหรือทำขึ้นในประเทศไทย เป็นต้น

เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงครามนำประเทศเข้าร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยเข้าร่วมกับฝ่ายญี่ปุ่น และประกาศเป็นศัตรูกับฝ่ายสัมพันธมิตร เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ การสร้างความสำนึกใหม่ในสังคมซึ่งก่อนหน้านี้มุ่งอยู่ที่เรื่องเปลี่ยนชื่อใหม่ของประเทศ ชื่อใหม่ของประเทศ ชื่อใหม่เพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมีกลับเปลี่ยนทิศทางไปเป็นเรื่องปลุกใจด้วยลัทธิชาตินิยม ปลุกฝังเลือดนักรู้แบบชายชาติทหาร ตลอดจนการสร้างเอกลักษณ์ใหม่ให้เป็นสังคม “ไทยเพื่อไทย” อย่างเข้มข้น โดยให้เหตุผลเพื่อเป็นการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดและเอกราชทางวัฒนธรรม ตัวอย่างมาตรการและนโยบายที่สำคัญ เช่น

- การปลุกใจด้วยเพลงและบทละครอิงประวัติศาสตร์ เตือนชาวไทยมิให้ประมาทและให้สมานสามัคคีกัน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในด้านนี้คือ หลวงวิจิตรวาทการ ที่ได้แต่งเพลงและบทละครไว้มาก เช่น บทละครเรื่องเลือดสุพรรณ พระราชมณู พระเจ้ากรุงธน ศีกกลาง เจ้าหญิงแสนหวี ฯลฯ รวมทั้งบทเพลงไทยสากลต่าง ๆ เช่น เพลงตื่นเถิดชาวไทย เลือดไทย ถิ่นไทย แหล่งไทย รักไทย มาร์ชเตรียมพร้อม ยุวชนทหาร ฯลฯ

- การจัดตั้ง “สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ” ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๘๕ ทำหน้าที่สั่งสอน อบรมและปลุกฝังความรักชาติให้แก่ประชาชน และสร้างผลงาน “ปฏิวัติวัฒนธรรม” ให้แก่สังคมไทยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน เช่น การปฏิรูปเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยถูกแบบอารยะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสวมหมวก การประกาศให้ประชาชนเลิกกินหมาก

การแต่งกายของผู้หญิงในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม
ที่มา : หนังสือ ประวัติการเมืองไทย: ๒๔๗๕-๒๕๐๐

- การปรับปรุงตัวอักษรไทยและภาษาไทยให้เจริญก้าวหน้า โดยตัดสระ พยัญชนะที่ซ้ำและไม่คงตามออกเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงคือ ภาษาไทยที่เป็นอยู่แต่เดิมนั้นเรียนยาก เพราะมีตัวสะกดการันต์มากมาย รวมไปถึงการวางระเบียบใช้คำต่างๆ เพื่อความมีวัฒนธรรมของประชาชน เช่น คำสรรพนามให้ใช้คำว่า ฉัน สำหรับบุรุษที่หนึ่ง และ ท่าน สำหรับบุรุษที่สอง

- ออกระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมในสังคมใหม่อย่างถาวร ถือเป็นระเบียบที่ ประชาชน ต้องปฏิบัติ เช่น เรื่องระเบียบว่าด้วยการลำดับอาวุโสรัฐมนตรี เรื่องว่าด้วยพิธีศพ เรื่องการแต่งกายและมารยาทเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานอาชีพ เรื่องกำหนดการพิธีสมรสของคนไทย เรื่องระเบียบการบริโภคอาหาร เรื่องการโดยสารรถประจำทาง เรื่องเครื่องแต่งกายของผู้ประกอบอาชีพบางจำพวก เรื่องระเบียบการใช้นามบัตร เรื่องว่าด้วยระเบียบการเคารพของคนไทย

- ทางด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ให้ปรับปรุงการเล่นพื้นเมือง เช่น รำวงให้เป็นแบบมาตรฐาน สนับสนุนให้ประชาชนรำวงกันทุกโอกาสและทุกแห่ง มีการระบุมหรสพเครื่องดนตรีที่ใช้ อุปกรณ์การเล่นวิธีเล่น และถ้าจะเล่นสิ่งที่จะต้องห้ามจะต้องได้รับอนุญาตก่อน มีการเลิกเครื่องดนตรีที่ไม่ใช่ของไทย เช่น กลองยาว แม้กระทั่งซอด้วงและซออู้ก็ให้เลิกเพราะไม่ใช่ของไทยมาแต่เดิม และให้เลิกละครชาตรี ลิเก และหุ่นกระบอก เพราะการแสดงเหล่านี้เป็นการเสื่อมเสียเกียรติของชาติ เสียวัฒนธรรม และบางอย่างไม่ใช่ของไทยมาแต่เดิม

ภายหลังจากจอมพล ป. พิบูลสงครามพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ เนื่องจากแพ้การลงมติในสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาลต่อมาได้ยกเลิกนโยบายและกฎเกณฑ์ของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามเกือบทั้งหมด แต่ก็ไม่สามารถจะปฏิเสธได้ว่า ยังมีการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ สิ่งที่เป็นมรดกตกทอดมาจากยุคสมัย “สร้างชาติ” ของจอมพล ป. พิบูลสงคราม และยังมีปรากฏให้เห็นอยู่มาจนถึงปัจจุบันนี้ เช่น การใช้ชื่อประเทศไทย แนวคิดแบบชาตินิยมในคนไทย การแต่งกายตามแบบตะวันตก เพลงไทยสากล เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จิรพร วิทยศักดิ์พันธุ์. (๒๕๔๔). นโยบายวัฒนธรรมของจอมพล ป. พิบูลสงคราม: ลัทธิชาตินิยมกับผลกระทบทางสุนทรียศาสตร์. ใน *บันทึกการสัมมนา จอมพล ป. พิบูลสงครามกับการเมืองไทยสมัยใหม่*. หน้า ๒๒๙-๓๐๒. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- แถมสุข นุ่มนนท์. (๒๕๔๔). *เมืองไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (๒๕๓๘). *ประวัติการเมืองไทย: ๒๔๗๕-๒๕๐๐*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- อนันต์ พิบูลสงคราม. (๒๕๔๐). *จอมพล ป. พิบูลสงคราม (เล่มที่ ๑)*. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

โปสเตอร์รณรงค์เรื่องการบริโภคอาหาร
ที่มา : หนังสือ ประวัติการเมืองไทย:
๒๔๗๕-๒๕๐๐

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง วรรณกรรมในสมัยประชาธิปไตย

วรรณกรรมปัจจุบันมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามบริบทของสังคมในแต่ละยุคสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวรรณกรรมมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

๑. ยุคเริ่มศิลปะเพื่อชีวิตถึงสมัยชาตินิยม (พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๔๘๘) หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ชนชั้นกลางมีอำนาจควบคุมเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม วรรณกรรมส่วนใหญ่ในระยะนี้จึงสะท้อนภาพของชนชั้นกลางและความล้มเหลวในความผันผวนของชีวิตชนชั้นสูง และความคิดแบบเสรีนิยม อันเนื่องมาจากหลักการของประชาธิปไตยที่มุ่งเน้นความเสมอภาคและเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ เช่น เรื่อง ชัยชนะของหลวงนฤบาล ผู้ดี หนึ่งในร้อยของ “ดอกไม้สด” (หม่อมหลวงบุปผา นิมมานเหมินทร์) ข้างหลังภาพ ของ “ศรีบูรพา” (กุหลาบ สายประดิษฐ์) เป็นต้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง วรรณกรรมในระยะนี้สะท้อนความคิดค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงใหม่ และบางอย่างขัดกับค่านิยมเดิมอย่างมาก งานเขียน

กุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือนามปากกา “ศรีบูรพา”

ที่มา : <https://pridi.or.th/th/content/2021/03/654>

เหล่านี้แม้บางเรื่องยังมีตัวละครเป็นชนชั้นสูง และมีบรรยากาศของสังคมเก่าอยู่บ้าง แต่ก็มักจะแสดงให้เห็นการต่อสู้แข็งขันต่อประเพณีโบราณ ในนวนิยายรักก็จะ

แสดงออกมากในเรื่องการต่อต้านการคลุมถุงชน นอกจากนี้ยังแสดงความขัดแย้งในเรื่องความคิด ความเชื่อ ค่านิยมในสังคม ตลอดจนความขัดแย้งทางการเมือง เช่น นวนิยายเรื่องเมืองนิมิตร ของหม่อมราชวงศ์นิมิตรมงคล นวรัตน์ ที่เขียนขณะถูกจองจำในฐานะนักโทษการเมืองจากคดีกบฏบวรเดช

อนึ่ง ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔-๒๔๘๘ ประเทศไทยประสบภาวะสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำให้เกิดความขาดแคลนอุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการพิมพ์ ประกอบกับการปรับปรุงตัวอักษรไทยและภาษาไทยในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม อีกทั้งยังมีการ “เซนเซอร์” บทประพันธ์ให้เป็นไปตามความต้องการของรัฐบาล ทำให้วงการวรรณกรรมหยุดชะงักไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง

๒. ยุคกบฏสันติภาพ (พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๐๐) เป็นระยะเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ วรรณกรรมไทยในช่วงระยะเวลานี้เกิดปะทะกันทางความคิดระหว่างกลุ่มแนวคิด “ศิลปะเพื่อศิลปะ” และ “ศิลปะเพื่อชีวิต” ทำให้เกิดการแบ่งแยกนักเขียนออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มแรกมีผลงานหนักไปทางเรื่องพาฝันในแนวต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสืบทอดจากยุคสมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ตัวอย่างนักเขียนในกลุ่มแรกนี้ เช่น “ก. สุรางคนางค์” “ว. ณ ประมวญมารค” อีกกลุ่มหนึ่งมีผลงานหนักไปในทางเสนอข้อคิดเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมซึ่งเป็นการสืบทอดมาจากยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง เช่น “ศรีบูรพา” “เสนีย์ เสาวพงศ์” “ลาว คำหอม” ทั้งสองกลุ่มสามารถผลิตผลงานและเป็นที่ชื่นชอบของนักอ่านทั้งสองกลุ่ม แต่ด้วยเหตุที่กลุ่มหลังเป็นนักเขียนกลุ่มก้าวหน้าและหัวรุนแรงทางการเมือง จึงทำให้เกิดความขัดแย้งกับฝ่ายปกครอง จนกระทั่งมีการกวาดล้างทางการเมืองที่เรียกว่า “กบฏสันติภาพ” เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ ทำให้นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ อาจารย์ นิสิตนักศึกษาถูกจับกุมในข้อหา “ขบถภายในและนอกราชอาณาจักร” จนกระทั่งพ้นจากการคุมขังเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ แต่ผลจากการกวาดล้างครั้งนี้ก็ทำให้แนวทางของวรรณกรรมเพื่อชีวิตชะงักงันในยุคต่อมาด้วย

๓. ยุคมีมติทางปัญญา (พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๕) การรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ๒ ครั้ง ใน พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๑ นำมาสู่การปกครองประเทศแบบเผด็จการทหาร และการมุ่งจัดปัญหาคอมมิวนิสต์ ในประเทศ ส่งผลให้มีการปราบปรามนักเขียนหัวก้าวหน้า บางคนเดินทางออกนอกประเทศ บางคนต้องเปลี่ยน สายอาชีพของตนเอง ทำให้วรรณกรรมเพื่อชีวิตชะงักงันไป งานเขียนที่ปรากฏในช่วงเวลานี้เป็นวรรณกรรม ที่เน้นความบันเทิง สะท้อนกิจกรรมของชนชั้นสูงและชนชั้นกลางที่เสเพลสุขและได้เปรียบในสังคม เน้นความเพ้อ ฝันหนีจากสภาพความเป็นจริงของสังคม

๔. ยุค “ฉันทินิจมาหาความหมาย” (พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๑๕) ภายหลังจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ถึง แก่อสัญกรรม ใน พ.ศ. ๒๕๐๖ แม้ในรัฐบาลถัดมาจะยังคงเป็นเผด็จ การทหาร แต่ก็ทำให้บรรยากาศทางการเมืองที่ตึงเครียดมา ตลอด ๕ ปี ค่อย ๆ คลี่คลายลง เริ่มมีการรวมตัวออกหนังสือ อิสระของกลุ่มปัญญาชนและนิสิตนักศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ซึ่งเริ่มเปื้อนหายบรรยากาศทางการเมืองและความน่าเฟะของ สังคม เช่น สังคมศาสตร์ปริทัศน์ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ฉบับ นิสิตนักศึกษา เจ็ดสถาบัน ช่อฟ้า เป็นต้น ส่งผลให้เกิดนักเขียน และนักวิจารณ์รุ่นใหม่เป็นจำนวนมาก เช่น โกมล คีมทอง สุ ชาติ สวัสดิ์ศรี สุจิตต์ วงษ์เทศ เสถียร จันทิมาธร เป็นต้น อิทธิพลของวรรณกรรมในช่วงระยะต้นของยุคนี้ส่งผลต่อการ รวมกลุ่มของกุ่มนิสิตนักศึกษาที่เป็นคนหนุ่มสาวไฟแรงในช่วง กลางทศวรรษ ๒๕๑๐ ทำให้เกิดการผนีกกำลังทางความคิด ของคนรุ่นใหม่ที่มีอุดมการณ์เดียวกันในการทำประโยชน์เพื่อ สังคมได้มากกว่ายุคใด ๆ นำไปสู่การปลุกสำนึกทางการเมือง และเป็น พลังสำคัญที่ทำให้เกิดขบวนการเรียกร้อง ประชาธิปไตยในเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

๕. ยุควรรณกรรมเพื่อประชาชน (พ.ศ. ๒๕๑๖ - ปัจจุบัน) หลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นยุคประชาธิปไตยแบ่งบาน วงการหนังสือคึกคักเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงความกระหายทางปัญญาของ ประชาชนที่ถูกกดทับมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือที่สะท้อนภาพสังคม การต่อสู้กับระบบเผด็จ การ การเปิดโปงชุดค้ำความทุจริตในวงการต่าง ๆ อีกทั้งยังมีหนังสือที่เสนอทฤษฎีทางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะแนวคิดคอมมิวนิสต์ แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ รัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร มีนโยบายปราบปรามคอมมิวนิสต์อย่างหนัก ส่งผลให้มีการเผาทำลายหนังสือต้องห้ามและบรรดา นักคตินักเขียนเดินทางเข้าป่าหรือลี้ภัยยังต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๒๐ เมื่อมีการ รัฐประหารอีกครั้งหนึ่ง ทำให้บรรยากาศทางการเมืองที่ตึงเครียดหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาเริ่มผ่อนคลายขึ้น วงการ วรรณกรรมจึงฟื้นฟูกขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

บรรณานุกรม

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (๒๕๔๒). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะ มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

หนังสือ “สังคมศาสตร์ปริทัศน์”

ที่มา : <http://www.openbase.in.th/files/paritouch041.pdf>

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมในสมัยรัชกาลที่ ๙

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเจริญพระชันษา และทรงศึกษาอยู่ในต่างประเทศเป็นเวลาเกือบ ๒๐ ปี แต่โดยที่ได้ทรงได้รับการอภิบาลและอบรมให้ทรงตระหนักในความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีไทย ดังนั้นตลอดระยะเวลา ๗๐ ปีที่ทรงครองราชย์ จึงทรงส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์และสืบสานมรดกทางศิลปวัฒนธรรม โดยพระราชกรณียกิจในด้านศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญ มีดังนี้

๑. การส่งเสริมการสืบทอดศิลปกรรมไทย

- **ด้านสถาปัตยกรรม** เมื่อมีการบูรณปฏิสังขรณ์ หรือสร้างศาสนสถานแทนของเดิม หรือสร้างขึ้นใหม่ จะพระราชทานแนวพระราชดำริให้รักษารูปแบบที่แสดงเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทยไว้ หรือออกแบบให้กลมกลืนกับของเดิม และคำนึงถึงประโยชน์การใช้สอยด้วย ดังเช่นการบูรณปฏิสังขรณ์พระอารามหลวงต่าง ๆ หรือการสร้างวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษกที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยมีพระราชกระแสรับสั่งให้สร้างเป็นวัดขนาดเล็กและเรียบง่าย มีอาคารต่าง ๆ เท่าที่จำเป็น อาคารทุกหลังใช้สีขาวซึ่งแสดงถึงความบริสุทธิ์สะอาด ส่วนพระอุโบสถมีลักษณะผสมผสานสถาปัตยกรรมแบบไทยประเพณีกับสถาปัตยกรรมร่วมสมัยอย่างลงตัว

วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก

ที่มา : <https://readthecloud.co/wat-praram-9/>

จิตรกรรมฝาผนัง ณ พระพุทธรัตนสถาน
ที่มา : หนังสือ รัตนแห่งจิตรกรรม จิตรกรรมฝาผนัง
พระพุทธรัตนสถาน ศิลปกรรมสมัยรัชกาลที่ ๙

- **ด้านประติมากรรม** โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระพุทธรูปหลายองค์ที่มีลักษณะแนวไทยประเพณี และพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยในการสร้าง ที่สำคัญคือ พระพุทธรูปราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นจากผงศักดิ์สิทธิ์ซึ่งรวบรวมจากปูชนียวัตถุสถานทั่วประเทศ และพระราชทานไปประดิษฐานยังจังหวัดต่าง ๆ เพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน

- **ด้านจิตรกรรม** โปรดเกล้าฯ ให้กรมศิลปากร คัดลอกจิตรกรรมฝาผนัง ณ พระพุทธรัตนสถานซึ่งตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นกลางของพระบรมมหาราชวังที่เขียนไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพื่ออนุรักษ์ไว้และติดตั้งใหม่ในที่ที่เหมาะสม และให้เขียนขึ้นใหม่โดยพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยในทุกขั้นตอน มีพระราชดำริให้รักษาลักษณะจิตรกรรมไทยประเพณีผสมผสานกับศิลปกรรมแบบตะวันตก นอกจากนี้เมื่อทรงพระราชนิพนธ์หนังสือเรื่อง “พระมหาชนก” แล้วเสร็จ ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จิตรกรหลายคนช่วยกันวาดภาพประกอบโดยมีลักษณะเป็นภาพแนวไทยประเพณี

- **ด้านนาฏศิลป์** โปรดเกล้าฯ ให้มีพิธีครอบครุโขนละคร และพิธีต่อทำรำเพลงหน้าพาทย์ องค์พระพิราพ ซึ่งเป็นพระราชพิธีที่มี

ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสืบทอดศิลปะการแสดงของไทย โดยมีการประกอบพิธีครอบองค์พระพิราพให้แก่ ศิลปินกรมศิลปากรจำนวน ๔ คน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ และต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๓ โปรดเกล้าฯ ให้จัดทำพิธีครอบ ครุฑไขนละคร และพิธีต่อทำรำเพลงหน้าพาทย์องค์พระพิราพอีกครั้งหนึ่ง โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้เป็นประธานพิธี ครอบครุฑไขนละครจำนวน ๕ คน

๒. การส่งเสริมการใช้ภาษาไทย

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงพระกรุณาเสด็จพระราช ดำเนินทรงร่วมอภิปราย เรื่อง “ปัญหาการใช้คำไทย” ซึ่งชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ พระราชดำรัสที่พระราชทานในวันนั้นแสดงให้เห็น ว่า พระองค์สนพระราชหฤทัยในเรื่องของภาษาและทรงห่วงใยในภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง ทรงมีพระบรมราชาธิ บายว่า ภาษาทั้งหลายมีความสำคัญ เพราะ “เป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือ เป็นทางสำหรับแสดง ความคิดความเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น” ทรงเสนอแนะวิธีรักษา ภาษาไทยว่า ต้องออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน ใช้คำให้ถูกต้อง รักษามาตรฐานของภาษา รวมไปถึงทรงตั้ง ข้อสังเกตเกี่ยวกับการบัญญัติศัพท์และการสืบทอดภาษาถิ่นเพื่อเป็นแหล่งในการศึกษาภาษาดั้งเดิม

การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมการอภิปราย ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในครั้งนั้น เป็นเหตุให้เกิดการ ตื่นตัวในการทำนุบำรุงภาษาไทย คณะรัฐมนตรีจึงกำหนดให้วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ของทุกปี เป็น “วันภาษาไทย แห่งชาติ”

๓. การสืบทอดและฟื้นฟูพระราชพิธี

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงตระหนักถึงความสำคัญ ของชนบประเพณี เห็นได้จากพระราชพิธี และการ พระราชกุศลต่าง ๆ ที่โปรดเกล้าฯ ให้จัดขึ้นนับตั้งแต่ เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ ซึ่งมีทั้งพระราชพิธีอันเนื่อง ด้วยพระองค์ พระราชพิธีอันเนื่องด้วยพระบรมวงศานุ วงศ์ พระราชพิธีอันเนื่องด้วยบ้านเมืองและการกุศล

เนื่องในพระพุทธศาสนา พระราชพิธีดังกล่าวบางอย่าง เป็นการสืบทอดประเพณีที่มีมาแต่โบราณ เช่น พระ ราชพิธีบรมราชาภิเษก พระราชพิธีบางอย่างเลิก ปฏิบัติไปแล้ว และโปรดเกล้าฯ ให้ฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ เช่น พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ นอกจากนี้ยังโปรดเกล้าฯ ให้มีการพระราชพิธีที่จัดขึ้นใหม่ซึ่ง ปรับประยุกต์จากประเพณีตะวันตก โดยไม่ขัดแย้งกับชนบประเพณีที่มีมาแต่โบราณ เช่น พระราชพิธีครอบรอบ วาระการครองราชสมบัติ (พระราชพิธีกาลัญญาภิเษก พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี) เป็นต้น

บรรณานุกรม

ประคอง นิมมานเหมินท์; และบรรจบ บรรณรุจิ. (๒๕๕๐). พระราชกรณียกิจด้านการสืบสานวัฒนธรรมและประเพณี. ใน

สารานุกรมไทยฉบับเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี. หน้า ๓๔๓-๓๔๖. กรุงเทพฯ:

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (๒๕๕๖). รัตนแห่งจิตรกรรม จิตรกรรมฝาผนังพระพุทธรัตนสถาน ศิลปกรรม

สมัยรัชกาลที่ ๙. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

โปรดเกล้าฯ ให้ฟื้นฟูพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓

ที่มา : https://www.moac.go.th/royal_ploughing-history

ใบความรู้ที่ ๔

เรื่อง โครงการศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปทรงเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาค ทรงทราบสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรอย่างแท้จริง ได้ทอดพระเนตรเห็นความทุกข์ยากของประชาชนชาวไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร คือ ชาวนา ชาวไร่ และชาวนา ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ หลากหลาย เช่น ปริมาณผลผลิตไม่คงที่ ดินฟ้าอากาศแปรปรวน ศัตรูพืชรบกวน บางปีต้องเผชิญกับปัญหาน้ำท่วม หรือภัยแล้ง บางครั้งทำการเพาะปลูกไม่ได้ ผลผลิตราคาตกต่ำ ฯลฯ ชาวไทยในชนบทส่วนใหญ่ซึ่งมีอาชีพด้านเกษตรกรรมจึงมีรายได้ไม่แน่นอน เมื่อมีความทุกข์ยากจึงต้องละทิ้งถิ่นฐานของตนไปทำงานรับจ้างในเมืองใหญ่ๆ บางคนต้องขายที่ดินทำกิน ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศเป็นอันมาก จึงมีพระราชดำริที่จะให้ราษฎรมีอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้พอเพียงแก่การยังชีพในภาวะปัจจุบัน

ที่มา : <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=21&chap=6&page=t21-6-infodetail08.html>

สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้ทรงสังเกตเห็นผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านหลากหลายประเภท ที่ราษฎรในหมู่บ้านชนบทภาคต่างๆ ทำขึ้นเพื่อไว้ใช้สอยตามความจำเป็นของครอบครัว เป็นงานฝีมือพื้นบ้านที่สืบทอดงานศิลปะเป็นเอกลักษณ์ของไทยที่มีมาช้านานแล้ว โดยใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นของตน โดยเฉพาะงานศิลปะบางอย่างใกล้จะเสื่อมสูญ จึงมีพระราชดำริจะอนุรักษ์ และฟื้นฟูงานศิลปะเหล่านั้นให้ดำรงอยู่ยั่งยืนตลอดไป

สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดสอนหัตถกรรมแทบทุกประเภทแก่บุตรหลานของราษฎรผู้ยากไร้ขึ้น ณ บริเวณสวนจิตรลดา และเปิดสอนสมาชิกในต่างจังหวัดในบริเวณพระราชนิเวศน์ทุกภาค ในเวลาที่พระองค์สมเด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรมเพื่อทรงเยี่ยมราษฎร ทรงรับเด็กยากจนที่มีการศึกษาน้อย รวมทั้งผู้ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการช่างใดๆ เข้าเป็นนักเรียนศิลปาชีพ ทรงเสาะหาครูผู้มีฝีมือที่ยังหลงเหลืออยู่มาถ่ายทอดผลงาน ทรงติดตามผลงานทุกชิ้น พระราชทานกำลังใจแก่สมาชิกทุกคนและโปรดที่จะทรงใช้สอยผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพทุกชนิด เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนทั่วไปด้วย

โครงการส่งเสริมหัตถกรรมที่สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวงทรงอำนวยความสะดวกให้ได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางต้องทรงใช้จ่ายพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อโครงการเหล่านี้เป็นจำนวนมากหลายปี ข้าราชการบริหารและผู้มีจิตศรัทธาจึงได้รวบรวมเงินจำนวนหนึ่งขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงใช้จ่ายในกิจการนี้ และกราบบังคมทูลขอให้ทรงจัดตั้งเป็นมูลนิธิ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ก่อตั้งมูลนิธิขึ้นเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พระราชทานนามว่า “มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ ในพระบรมราชินูปถัมภ์” (ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ”) พระราชทาน

ทุนเริ่มแรก และทรงรับเป็นประธานกรรมการบริหารของมูลนิธิฯ ด้วยพระองค์เอง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

๑. เพื่อหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรที่ประสบปัญหาในการเพาะปลูก หรือในเวลาว่างจากฤดูเพาะปลูก ให้ได้มีงานทำอยู่กับบ้าน โดยอาศัยวัสดุในท้องถิ่นซึ่งจะส่งผลให้ราษฎรไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานของตนไปทำงานรับจ้างในเมืองใหญ่ๆ อันอาจก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดในระยะยาวต่อไป นับได้ว่าเป็นการช่วยรักษากรรมสิทธิ์ในที่ดินของราษฎรผู้มีรายได้น้อยเหล่านี้ อีกทางหนึ่งด้วย ส่วนชาวไทยภูเขาผู้มีอาชีพปลูกฝิ่นก็ทรงส่งเสริมให้หันไปประกอบงานฝีมือที่ชาวไทยภูเขาที่มีความชำนาญอยู่แล้ว คือ การเป็นช่างเงินช่างทอง

๒. เพื่อธำรงรักษาและฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมแบบไทยโบราณที่กำลังจะเสื่อมสูญไปตามกาลเวลา ให้กลับมาแพร่หลาย เช่น การทอผ้าไหมมัดหมี่ลวดลายโบราณ การทอผ้าแพรวา การจักสานย่านลิเภา การทำเครื่องถมเงินและทอง การทำคร่ำ เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องจากศิลปหัตถกรรมประเภทนี้ต้องใช้ฝีมือ ใช้เวลา และใช้ความอดทนเป็นอย่างมาก จึงหาผู้ที่สนใจสืบทอดวิชาเหล่านี้เป็นอาชีพได้ยากยิ่ง

ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดโรงฝึกศิลปอาชีพ ในสวนจิตรลดา ปัจจุบัน คือ “สถาบันสิริกิติ์” ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมราษฎรที่ทรงรับมาจากครอบครัวชาวนา ชาวไร่ ผู้ยากจน ไม่มีที่ทำกิน เมื่อครั้ง เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎร และพระราชทานโอกาสให้มาฝึกอบรมงานศิลปอาชีพแขนงต่าง ๆ ทรงจัดหาครูและชาวบ้านที่มีฝีมือดีมาถ่ายทอดให้ชนรุ่นหลังได้ฝึกฝนงานหัตถศิลป์ จากผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานงานศิลปะ เริ่มต้นจาก “ศูนย์” ใช้ความวิริยะอุตสาหะพัฒนาทักษะจนกลายเป็น “ช่างสถาบันสิริกิติ์” ซึ่งนอกจากการสร้างคนให้เป็นช่างฝีมือแล้วยังเป็นการรักษาศิลปะไทยโบราณ พัฒนาองค์ความรู้และเทคนิคทางศิลปะขึ้นมาใหม่ เช่น เทคนิคการตกแต่งปีกแมลงทับ ซึ่งเป็นการต่อยอดความหลากหลายของงานศิลปะ ผลงานหลายชิ้นเคยนำไปจัดแสดงในต่างประเทศ กระทั่งบนโต๊ะพระราชทานเลี้ยงพระกระยาหารค่ำในโอกาสที่พระราชอาคันตุกะมาเยือนประเทศไทย ในที่สุดจึงได้มีการจัดนิทรรศการ “ศิลป์แผ่นดิน” ที่รวบรวมผลงานตั้งแต่เริ่มทำในระยะแรก ๆ จนถึงผลงานประณีตศิลป์ชิ้นเอก (Masterpiece) ที่ช่างสถาบันสิริกิติ์รังสรรค์อย่างพิถีพิถัน เช่น เรือพระที่นั่งจำลอง บุษบกมาลา สุวรรณหงส์ (เรือสำเภาทอง) สิวีกาภาณูจน์ (พระราชยานคานหามสำหรับเจ้านายฝ่ายใน) เป็นต้น

สิวกาภาณูจน์ หนึ่งในผลงานชิ้นเอกของสถาบันสิริกิติ์
ที่มา : <http://www.artsofthekingdom.com/th/blog/sivikakam/>

บรรณานุกรม

สถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (องค์การมหาชน). (๒๕๖๑). **มูลนิธิส่งเสริมศิลปอาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ**. เข้าถึงเมื่อ ๑ ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://www.sacict.or.th/th/detail/AboutSupportFoundationOfHmq>

พิพิธภัณฑ์ศิลป์แผ่นดิน. (๒๕๖๓). **พิพิธภัณฑ์ศิลป์แผ่นดิน**. เข้าถึงเมื่อ ๑ ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.artsofthekingdom.com/th/about-us/>

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง โครงการศิลปินแห่งชาติ

ศิลปินแห่งชาติ คือ ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอันทรงคุณค่าและแสดงศักดิ์ศรีของชาติ รัฐบาลได้เห็นถึงความสำคัญของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ ทั้งด้านทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง และวรรณศิลป์ ให้แก่ประเทศชาติ ทำให้ประเทศไทยได้รับการยกย่องสรรเสริญจากนานาชาติว่า มีวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชาติ จึงสมควรแก่การยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่งเสริมสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ศิลปิน ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ อันเป็นภูมิปัญญาของแผ่นดินจากศิลปินรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง เพื่อเป็นการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ในการรักษามรดกวัฒนธรรมให้คงอยู่และสืบทอดต่อไป โดยในช่วงเวลานั้นมีศิลปินจำนวนมากที่ได้สร้างคุณูปการทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ ให้แก่ประเทศชาติ แต่เมื่อศิลปินเหล่านั้นเสียชีวิตทางราชการก็ไม่ได้มีโครงการช่วยเหลือใด ๆ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ปัจจุบันหน่วยงานนี้คือ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม) จึงจัดตั้ง "โครงการศิลปินแห่งชาติ" ใน พ.ศ. ๒๕๒๗

โครงการศิลปินแห่งชาติได้ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอันทรงคุณค่า มาเป็นระยะเวลายาวนาน การประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ต้องมีการศึกษาพิจารณาผลงานศิลปะของศิลปินผู้นั้นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ให้ปรากฏแน่ชัดว่า ผลงานดังกล่าวมีคุณูปการต่อแผ่นดิน โดยมีได้ถือว่า รางวัลผู้ชนะการประกวดศิลปินแห่งชาติ เป็นเหมือนรางวัลอื่นๆ ซึ่งใช้วิธีประกวดผลงานเพียงขึ้นใดขึ้นหนึ่ง นอกจากได้รับการยกย่องเชิดชูด้วยเกียรติและฐานะแล้ว ศิลปินแห่งชาติยังได้รับหลักประกันตามเกียรติและฐานะนั้น โครงการศิลปินแห่งชาติได้กำหนดวัตถุประสงค์ ๕ ข้อ ได้แก่

๑. จัดทำทำเนียบศิลปินทุกแขนงทั่วประเทศ
๒. สรรหาศิลปินเพื่อประกาศยกย่องเกียรติคุณขึ้นเป็นศิลปินแห่งชาติ
๓. จัดตั้งกองทุน (มูลนิธิ) สวัสดิการเพื่อศิลปิน
๔. สนับสนุนให้ศิลปินได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงาน
๕. อนุรักษ์และส่งเสริมให้มีการสืบทอดความรู้ความสามารถของศิลปิน

การจำแนกสาขาศิลปะของโครงการศิลปินแห่งชาติ ได้สาขาศิลปะ เป็นสาขาใหญ่ ๆ ๓ สาขา และแบ่งสาขาย่อยในสาขาใหญ่ ได้แก่

๑. สาขาทัศนศิลป์ (Visual Arts) หมายถึง ศิลปะที่มองเห็นได้ด้วยตา ทั้งศิลปะ ๒ มิติและศิลปะ ๓ มิติ เป็นผลงานศิลปกรรม ประเภทต่างๆ ที่แสดงถึงภูมิปัญญาของผู้สร้างสรรค์และมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นด้านจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพวาด การออกแบบ สื่อผสม และศิลปะสถาปัตยกรรม

๒. สาขาศิลปะการแสดง (Performing Arts) หมายถึง ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ซึ่งเป็นได้ทั้งแบบดั้งเดิมหรือพัฒนาขึ้นใหม่ รวมทั้งศิลปะพื้นบ้าน แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ

- ๒.๑ ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย
- ๒.๒ ดนตรีสากลและนาฏศิลป์สากล
- ๒.๓ ภาพยนตร์และละคร

๓. สาขาวรรณศิลป์ (Literature) หมายถึง บทประพันธ์ทั้งด้านร้อยกรองและร้อยแก้วที่ปลุกมนต์จิตของผู้อ่าน ทำให้เกิดจินตนาการ ความเพลิดเพลิน และอารมณ์ต่างๆ ตามเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์ ได้แก่ กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น นวนิยาย บันเทิงคดี สำหรับเด็กและเยาวชน อาทิ หนังสือเด็ก วรรณกรรมเยาวชน ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ รวมถึงวรรณกรรมพื้นบ้าน

สภาวัฒนธรรม องค์การวิชาชีพ สถาบันการศึกษา สถาบันทางศิลปะและ
เครือข่ายทางวัฒนธรรมทั่วประเทศ สามารถเสนอรายชื่อและผลงานของบุคคลที่
สมควรหรือเหมาะสมเป็นศิลปินแห่งชาติ โดยให้หัวหน้าองค์กรหรือหน่วยงานเป็นผู้ลง
นาม นำเสนอผลงานต่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ เอกสาร
หลักฐานต่าง ๆ เมื่อครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จึงนำเสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือก
ศิลปินแห่งชาติในแต่ละสาขา เพื่อเสนอชื่อผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปิน
แห่งชาติ สาขาละ ๓ คน แต่ไม่เกิน ๙ คน ในแต่ละปี โดยนำเสนอต่อคณะกรรมการ
อำนวยการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ เพื่อพิจารณาถ้อยแถลงอีกครั้ง จากนั้นนำเสนอต่อ
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศผลการ
คัดเลือกศิลปินแห่งชาติประจำปี โดยประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นผู้ลง
นามประกาศเกียรติคุณ พร้อมทั้งนำศิลปินแห่งชาติเข้าเฝ้า ฯ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เพื่อรับพระราชทานเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ อันได้แก่ โล่ และเข็ม
เพื่อความเป็นสิริมงคลยิ่งทั้งแก่ตนเองและวงศ์ตระกูลสืบไป

เข็มศิลปินแห่งชาติ
ที่มา :

[https://www.saranukromtha
i.or.th/sub/book/book.php?
book=37&chap=3&page=t3
7-3-infodetail03.html](https://www.saranukromtha
i.or.th/sub/book/book.php?
book=37&chap=3&page=t3
7-3-infodetail03.html)

ตัวอย่างศิลปินแห่งชาติสาขาต่าง ๆ

๑. สาขาทัศนศิลป์

- นายเพ็ญ หริพิทักษ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) พ.ศ. ๒๕๒๘
- พลอากาศตรีอาวุธ เงินชูกลิ่น ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรมไทย) พ.ศ. ๒๕๔๑
- นายจักรพันธ์ โปษยกฤต ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) พ.ศ. ๒๕๔๓
- นายวรนนท์ ชวัลกร ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย) พ.ศ. ๒๕๕๒

๒. สาขาศิลปะการแสดง

- ท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์เสนี ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) พ.ศ. ๒๕๒๘
- นางเชอร์รี่ เสวตนันท์ (สวลี ผกาพันธุ์) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงไทยสากล-
ขับร้อง) พ.ศ. ๒๕๓๒
- หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ผู้สร้างภาพยนตร์-กำกับ) พ.ศ. ๒๕๔๔
- นางนิตยา รากแก่น (บานเย็น รากแก่น) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน
หมอลำ) พ.ศ. ๒๕๕๖

๓. สาขาวรรณศิลป์

- พลตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พ.ศ. ๒๕๒๘
- นายอังคาร กัลยาณพงศ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์) พ.ศ. ๒๕๓๒
- นายฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ (พนมเทียน) ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พ.ศ. ๒๕๔๐
- นายสุรชัย จันทิมาธร (หงา คาราวาน) ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พ.ศ. ๒๕๕๓

บรรณานุกรม

สุทธิณี ยาวะประภาส. (๒๕๕๕). ศิลปินแห่งชาติ. ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ ๓๗. กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราช
ประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (๒๕๖๔). ศิลปินแห่งชาติ. เข้าถึงเมื่อ ๒ ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <http://art.culture.go.th/artist.php>

ใบงาน

เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาประเด็นสำคัญของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ.๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน) จากใบความรู้ จากนั้นวิเคราะห์และบันทึกลงในใบงาน

ใบความรู้ที่.....

๑. ใบความรู้ดังกล่าวแสดงถึงภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ในสมัยประชาธิปไตยอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของบุคคลหรือหน่วยงานใดบ้าง และมีบทบาทอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำแผนการจัดการเรียนรู้
 วิชา ประวัติศาสตร์ ๒ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ อภิวัตน์สยามสู่ประชาธิปไตย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยประชาธิปไตย
 (พ.ศ.๒๕๖๕ ถึงปัจจุบัน)

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามรายการประเมิน โดยตามเกณฑ์
 คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้ ๑. บอกภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตย ๒. สรุปบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย				
ด้านทักษะกระบวนการ ๑. วิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย				
ด้านคุณลักษณะ ๗. เห็นคุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย				
รวม				
ร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๓๖} \times ๑๐๐$				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐	ระดับดีมาก
คะแนนร้อยละ ๗๐ - ๗๙	ระดับดี
คะแนนร้อยละ ๖๐ - ๖๙	ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ ๕๐ - ๕๙	ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ ๐ - ๔๙	ระดับปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ **พอใช้** ขึ้นไป

เกณฑ์คุณภาพการประเมิน (Rubric)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
ด้านความรู้				
๑. บอกภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตย	สามารถบอกภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	สามารถบอกภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตยได้ ครบถ้วนและถูกต้องบางส่วน	สามารถบอกภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตยได้ ถูกต้องบางส่วน	ไม่สามารถบอกภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตยได้
๒. สรุบบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย	สามารถสรุบบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	สามารถสรุบบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้ ครบถ้วนและถูกต้องบางส่วน	สามารถสรุบบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้ ถูกต้องบางส่วน	ไม่สามารถสรุบบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และภาครัฐในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้
ด้านทักษะกระบวนการ				
๑. วิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย	สามารถวิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีเหตุผลและครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน	สามารถวิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้ อย่างมีเหตุผลและครอบคลุมประเด็นสำคัญบางส่วน	สามารถวิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยโดยครอบคลุมประเด็นสำคัญบางส่วน	ไม่สามารถวิเคราะห์อิทธิพลของสมัยประชาธิปไตยที่มีผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้
ด้านคุณลักษณะ				
๑. เห็นคุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย	แสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้อย่างรอบด้านและสมเหตุสมผล	แสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้ อย่างสมเหตุสมผลในบางประเด็น	แสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้ในมุมเดียว	ไม่สามารถแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้

ภาคผนวก

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
นายสมเกียรติ ชอบผล	ประจำสำนักพระราชวังพิเศษ ระดับ ๑๐
นางมณฑนา คังชะกฤษณ์	ข้าราชการบำนาญ

ที่ปรึกษา

นายอัมพร พิณะสา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายกวิทร์เกียรติ นนธ์พละ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ
นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองศาสตราจารย์ทีศนา เขมมณี	ราชบัณฑิต
นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ที่ปรึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางวัฒนาพร ระงับทุกข์	ที่ปรึกษาพิเศษ ศูนย์บริหารงานการพัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ
ศาสตราจารย์ชูกิจ ลิ้มปิจำนงค์	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นางศรินทร วิริยะสิรินันท์	ผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติ เซนต์ แอนดรูวส์ กรุงเทพฯ
นางสาวรัตนา แสงบัวเพื่อน	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ที่ปรึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

นางศรีนวล แก้วประดิษฐ์	ข้าราชการบำนาญ
รองศาสตราจารย์นัตยา ปิไลณานนท์	อาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นายอชิระ อุตมะ	อาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางอาลัย พรหมชนะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

คณะผู้จัดทำกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

นายธาริช สนวนุช	ครู โรงเรียนบ้านสะป่า “มงคลวิทยา” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต เขต ๑
นายเมธี ตั้งสิริพัฒนา	ครู โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายฤกษ์ชัย กล้วยคำ	ครู โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายภาคินนท์ แก้วประภาค	ครู โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายมานุภาพ แยมบุญชู	ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นางสาวกรกฎ จิตรานุเคราะห์	โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
นายวรวิทย์ สุขสถิตย์	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวนาราภัทร ไทยวัตถุ	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายเหมวิกร เจริญศรี	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายสมพงษ์ จุลดาลัย	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวอรชา คงชาติ	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวสุภารัตน์ ทองแถม	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายธนวัต เปรมปรีชา	ครู โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายวรวิทย์ ประทีป ณ ถลาง	ครู โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายประพันธ์ ขจัดภัย	ครู โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายก้าวรณ สุขเสียมกุล	ครู โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายกิตติศักดิ์ วันงาม	ครู โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวศิริดา สูงสกุล	ครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

นางสาวคณัญพัส บุตรแสน	ครู โรงเรียนกุนนธีรุทธารามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวพนิดา ศรีอ่ำดี	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวปพิชญา จินอิม	ครู โรงเรียนวิสุทธรังษี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
นายนวพรรษ ศุภวารางกุล	ครู โรงเรียนปากเกร็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี
นายนवल เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา	ครู โรงเรียนปากเกร็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี
นางสาวชลธิดา ดวงงามยิ่ง	ครู โรงเรียนประจวบวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
นางสาวสุนีย์ พาซอ	ครู โรงเรียนปากกรานพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
นายณัฐพนธ์ โสใหญ่	ครู โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
นางสาวสุกัญญา สีหาโกชน์	ครู โรงเรียนยางตลาดวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางผาณิต ทวีศักดิ์	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวพรทิพย์ ดินดี	ข้าราชการบำนาญ
นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวอริชาน คงช่วยสถิตย์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นายอภิศักดิ์ สิทธิเวช	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวอัจฉราพร เทียงภักดี	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวปรมาพร เรืองเจริญ	พนักงานธุรการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาววศินี เขียวเงิน	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

โครงการจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

